

65. évf., 2011. IV. 31., ára 50 dinár

14

Jó Pajtás

EGY CSODÁLATOS HELY:
MONT SAINT MICHEL

A Halál ereklyéi a legjövedelmezőbb Harry Potter-filmepizód

A Harry Potter és a Halál ereklyéi című film első része lett az eddigi legjövedelmezőbb a varázslótanonc kalandjait feldolgozó mozifolyamból. A hetedik film jelenleg 657,24 millió dollárt (48 milliárd dinárnak megfelelő összeget) keresett, ezzel átlépte az eddig 657 millióval uralkodó első rész, a Harry Potter és a bölcsek köve című epizód rekordját – közölte a Warner Bros. stúdió. A J. K. Rowling könyvsorozatának utolsó kötetéből készült Halál ereklyéi 1. tavaly novemberi bemutatója óta erősen teljesít, minden idők hatodik legjövedelmezőbb filmje volt az amerikai mozikban a bemutató hétvégéjén.

II. Mosolytenger Gyermekfesztivál

Zenta, 2011. június 12.

2011. június 12-én vasárnap 14 és 20 óra között kerül megrendezésre Zentán, a Népkerthben egy délvédeli szintű magyar gyermekfesztivál, II. Mosolytenger Gyermekfesztivál néven.

A fesztiválra a 4–12 éves gyerekeket várjuk a szüleikkel. Igyekezünk mindenkinek, de főleg a célcsoport számára tartalmas szórakozási lehetőséget biztosítani. Különböző helyszíneken ügyességi játékokat játszhatnak, kézműveskedhetnek, kipróbálhatják a trambulínokat, légvárakat, értékes nyereményekért versenyezhetnek pontok begyűjtésével, neves gyermekelőadó művészek koncertjeit tekinthetik meg. S mindez teljesen ingyen!

Felhívjuk az érdeklődő civilszervezetek figyelmét, hogy színes, érdekes gyermekprogramjaikkal és játékaikkal részt vehetnek a Gyermekfesztiválon. Az útiköltséget, helyet és infrastrukturális szükségleteket mi biztosítjuk! Jelentkezési határidő: 2011. április 20.

A jelentkezést a következő elérhetőségek egyikén tehetik meg: Ci-Fi Civil Központ, Fő tér 18., 24400 Zenta, 024/8111-383 vagy iroda@civilportal.net

További információ a fenti e-mail címen és telefonszámon kapható.

15. KÖKETÁNC

**énekes népijáték-
és néptáncvetélkedő**

FELHÍVÁS

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör tizenötödik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások énekes népi játék- és néptáncvetélkedőjét. Időpontja 2011. május 21., szombat, a helyszín az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör. A jelentkezők a következő kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek:

1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok,
2. néptánc – alsósok, felsősök,
3. szőlőtánc – felsősök,
4. népszokások – mindhárom korcsoport és lehet vegyes is.

A jelentkezők 5 perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a 30-at. Csak élő zenei kíséretet fogadjunk el (zenekar vagy énekcsoport), a kísérő zenekarok életkora nem korlátozott. A benevezés történhet egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesületen keresztül. A versenyt szakbizottság értékeli és véleményezi.

Jelentkezéskor a következő adatokat kérjük: név, iskola vagy művelődési egyesület; lakcím, irányítószám, telefon; felkészítő pedagógus, művészeti vezető, koreográfus; a csoport létszáma, a zenekar létszáma, kísérő hangszerek; az összeállítás címe, a műsorszám időtartama, kategória, korcsoport.

A jelentkezési határidő 2011. április 20.

Bővebb tájékoztatást a 063/8-378-552-es mobiltelefonon kaphatnak Szabó Gabriellánál. A jelentkezéseket a következő címre várjuk: Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör, Nikola Tesla 38., Pf. 51., 21220 Becse, a borítékra írják rá: KÖKETÁNC, elektronikus levélben az 5sabo@stcable.net címre.

Engem már sok öröm ért

Ki ne szeretne örülni. Örölsz, ha meglátod a szimpátiádat, örölsz, ha rád köszön, örölsz, ha küld egy SMS-t...

De öröm egy kedves szó is. Öröm a jó bizonyítvány, egy szép ajándék, meg az is, ha sikerült örömet szerezni. Ilyenkor, tavasszal örölsz a kikeletnek, a szép természetnek, virágoknak, virágzó fáknak... Emlékszem, gyermekkoromban mennyire tudtam örülni az év végén a kitűnő bizonyítványért és példás magaviseletért kapott jutalomkönyvnek. Még ma is őrzöm a barátnóm névnap ajándékát, az Egri csillagokat, melyet ki tudja, hányszor olvastam el.

A bácsföldvári Svetozar Marković iskolába igyekszem, s azon gondolkodom, vajon a földváriak minek tudnak örülni manapság?

Berec Éva magyartanár és hetedikes diákjai fogadnak: **Péter Luca, Vojnović Gabriella, Nacsa Anetta, Klóze Ágnes, Gregus Marika és Benkő Edina.**

Luca neve nem ismeretlen a Jó Pajtás olvasói előtt, hisz szép eredményeket ért el az óbcei Népkirovótár versenyein.

– Engem nagyon sok öröm ért – jelenti ki Luca. – Legutóbb az anyanyelvi verseny második helyezésének örültem nagyon. Már is örömmel készülök a körzetire. Az is nagy öröm volt számomra, hogy a szüleim és a magyartanár is igen büszké voltak rám. Szerencsésnek mondhatom magam, mert a magyartanáróm szerint tehetséges vagyok: szavalok, mesét mondok. Részt vettem a szavaló- és népmesemondó versenyeken, s ott is szép eredményt értem el. Nagy öröm, mikor kihirdetik az eredményt, s ott vagy a legjobbak között.

Gabriella örül a jó jegyeinek, mert ilyenkor az édesanyja is boldog, és persze, engedékenyebb...

– Ha jó osztályzatot kapok – kezd a mesélésbe Gabriella –, nemcsak én örülök, hanem anyukám is, s ilyenkor elenged a barátnőmmel bárhová. S nagy öröm, mikor együtt szórakozhatunk. Elmehttem a barátnőmmel a tengerre is. Igaz, hogy Légyvári Sarolta tanárnővel mentünk, mert megnyertünk egy pályázatot. S az is örömmel töltött el, mikor díjat kaptunk a mórakalmi pályázaton. A környezetvédelemmel kapcsolatban készítettünk falújságokat, melyeket az óbcei könyvtárban is kiállítottunk két évvel ezelőtt. Valamint a betlehemezéssel kapcsolatos pályázatot is megnyertük, s a jutalmunk a mórakalmi kirándulás is nagy örömet jelentett nekünk, mert ott is együtt szórakozhattunk a barátnőimmel. Bizony engem is sok öröm ért már.

Anettának kistestvére született. Hát kell ettől nagyobb öröm?

– December 16-án, éppen a névnapomon ért a nagy öröm – mondja Anetta –, megszületett a kistesóm. Fiú! Akkor még a karácsonyom is szebb volt, mint máskor. S nagyon szeret engem. Mikor megyek haza az iskolából, nagyon örül nekem. Ilyenkor igen boldog vagyok. Meg hát a jegyeimnek én is örülök, meg örömet szerzek anyukámnak, a mamámnak. Ilyenkor számítógépezhetek, szórakozhatok.

Ágit a Valentin-napon érte nagy öröm. El is meséli.

– Engem az életben már nagyon sok öröm ért – mondja Ági –, de a Valentin-napi az mindennél szebb. Ugyanis a suliban Valen-

tin-napon bulit rendeztek a hetedikesek és nyolcadikosok részére, s ott egy fiúval sokat táncoltunk, megkedveltük egymást. Azóta együtt vagyunk. Nagy öröm szerelmesnek lenni. A világon ez a legszebb érzés. Én is szeretek a barátnőmmel kimenni a természetbe, együtt szórakozni. Legutóbb elkerékpározunk Óbecsére, megnéztük a Tisza-partot.

Marika is szereti a természetet, örül, ha utazhat, bejárhat olyan tájakat, ahol még nem volt, de a barátnőjével is törődik.

– Mondhatom, boldog gyermekkorom volt – jelenti ki Marika –, s sok meglepetés ért. Többfelé jártam, ugyanis szeretek utazni. Örülök, ha a barátaim boldognak látom. Ha észreveszem, hogy valamelyiknek rossz kedve van, fölvidítom. Az egyik barátnőm szülei nem engedték meg, hogy megünnepelje a születésnapját. Elhatároztuk, hogy meglepetésbulit szervezünk. Rózsa Lillánál tartottuk, süttünk sütit, ajándékot vettünk. Nagyon örült, nemcsak a bulinak, hanem az ajándéknak is. Örülök a kisöcsémnek is, aranyos, ha rossz kedvem van, fölvidít. Jól érzem magam a röplabdaedzéseken is, mert a barátnőim is járnak, ők szintén az Oklibero röplabdaklub tagjai. A jegyeim is jók, ennek is örülök.

Edina is sportoló, ő meg a bácsföldvári Vojvodina asztaliteniszklubban játszik.

– Nagy öröm számomra, ha győzünk – kapcsolódik a beszélgetésbe Edina. – Jártunk már Topolyán, Temerinben versenyezni. Surján Csaba az edzőnk, és ő is örül, ha győzünk. Eddig 16 érmet kaptam, de serleggel is dicsekedhetek. Természetesen a jó osztályzataimnak is örülök.

Konc Erzsébet

Az egykék és a testvérek

Aki egyedüli gyerekként nevelkedik, annak elképzelhetetlen, milyen is az élet, ha van egy vagy több testvérünk. Akit viszont nővérek és kisöcsik vesznek körül, annak az egykék élete tűnhet furcsának. Persze mindkét tábor azt vallja, hogy úgy a jó, ahogy van, és nem cserélné el a mindennapjait a másikkal, ugyanakkor irigykedik is, hogy néha jó lenne, ha lenne kivel megosztani az estét, vagy éppen fárasztják az állandó összetűzések a tévé-távírányító vagy a számítógép miatt, és egy kis nyugalomra vágyik.

A szabadkai Đuro Salaj iskola nyolcadikosai legalábbis így látják a dolgokat. **Simi Gulyás Andreina**, **Seffer Claudia** és **Budai Árpád** az egykék világát élik, **Kanyó Klaudiának** és **Kószó Tündének** viszont egy-egy lánytestvér is része a mindennapjaiknak. Ők még akkor is azt vallják, hogy kell egy testvér, ha éppen a legnagyobb veszekedés kellős közepén vannak.

Klaudiának egy tízéves húga van. Mint mondja, elég gyakran vannak konfliktusai.

– Szinte mindenben össze tudunk veszni, a tévéműsortól kezdve a vacsoráig. Persze ezek nem nagy veszekedések, bár néha eldurvul és kisebb verekedés lesz belőle. Általában ő kezdi a vitákat, de rám fogja az egészet. Igaz, néha tényleg én kezdem – ismeri be Klaudia. – Közös szobánk van, emeletes ágyon alszunk, és néha nagyon zavar, amikor fönt morog, és mozog az egész ágy. Ha tanulnom kell, vagy egyedül szeretnék lenni, kiküldöm a szobából, vagy ha jó az idő, én megyek ki, mert zavar, hogy ott van. Egyébként kötődünk egymáshoz, és ha nincs ott, hiányzik a zűrzavar, meg ha baj van, akkor mindig kiállunk egymásért. Szerintem, ha kicsit nagyobbak leszünk, jobban kijövünk majd egymással. Nem hiszem, hogy jobb egykének lenni.

Claudiának néha hiányzik egy testvér, hogy legyen társasága, legyen kivel beszélgetnie, egyébként szeret egyedüli gyerek lenni.

– A testvér más, mint egy barát, hiszen együtt élünk, mindennap találkozunk és szerintem nem kell vérségi kapcsolat ahhoz, hogy valakivel testvéri viszony alakuljon ki. Azért jó egy testvér, mert ő mindig ott van, míg a barátok nem mindig érnek rá. Viszont, amikor hallok vagy látom, hogy mások mennyit veszeksznek a testvérükkel, egyáltalán nem vágyom rá, hogy nekem is legyen testvérem. Meg így az is jó, hogy minden úgy van, ahogy én szeretném, mindent én kapok, és nem kell osztanom senkivel. Ami nem azt jelenti, hogy önző lennék, mert a barátaimmal képes vagyok osztozkodni. Ha lenne testvérem, akkor talán egy nővért szeretnék, mert egy lánnyal jobban megértenénk egymást.

Árpi szereti, hogy egyedül van, de néha úgy érzi, neki is hiányzik egy testvér.

– Mondjuk szeretném, ha lenne egy bátyám, az jobb lenne, mert ő mindig segítene. Kevesebb gondot látok egy ilyen viszonyban, mintha öcsém lenne. Persze, ha én vagyok a fiatalabb, akkor annak a bizonyos idősebb testvérnek lennék nyűg. Amikor még kicsik a testvérek, sokat veszeksznek, de mikor felnőnek, nagyon jó lehet, hogy van kire támaszkodni, míg az egykék felnőttként is egyedül maradnak. A barátok csak minimális szinten tudják helyettesíteni a testvért, mert a testvérek jobban ismerik egymást, szorosabb a kapcsolatuk. Talán felnőttkorban jelentenek egymásnak legtöbbet. Azért én nagyon szeretek egyke lenni, jó ez ahogy van, nem kell senkivel veszekednem például a számítógépért, az van, amit én akarok, nincs konfliktus. Másoktól mindig csak a veszekedésről hallok, és ilyenkor rájövök, hogy nem is vágyom testvérré.

Andreinának sincs testvére, ami néha jó, néha rossz.

– A szüleim engem szídnak le mindenért, és nincs, aki megvédjen, egyedül nekem kell segítenem a házimunkában, nincs kivel megosztanom a takarítást. Meg néha nem rossz, ha van valaki, akivel megbeszélhetem a gondjaimat, vagy segít a házában. Mert nem lehet mindent megosztani a barátokkal. Ezért rossz egyedüli gyereknek lenni. Másrészt viszont jó, hogy nincs veszekedés, nem kell osztozkodni. Az egykék persze ettől még nem önzőek, elkényeztetettek, vagy legalábbis csak ritkán azok. Én képes vagyok a kompromisszumra. Például otthon a szüleim mindig mást akarnak nézni, mint amit én, ezért általában valami harmadik dolog mellett döntünk, ami mindenkinek jó, és így vagyok a barátnőimmel is, jól kijövök velük. Mondjuk egy idősebb lánytestvért el tudnék képzelni, de mégis jobb, hogy egyedül vagyok.

Tündének van egy öt évvel idősebb, főiskolás nővére. Az utóbbi időben keveset találkoznak, mert ellentétes váltásba járnak, és a nővére esténként tanul vagy elmegy otthonról.

– Az, hogy ritkán látjuk egymást, inkább csak ront a kapcsolatunkon. Nem mondom, hogy soha nem veszekedtünk, de most eléggé eltávolodtunk egymástól, és később, ha már én is eljárom szórakozni, neki már megint más dolgok lesznek fontosak. Különben jó, hogy idősebb testvérem van, mert számíthatok rá, meg segít a leckében, és bár most még sok az öt év korkülönbség, később ez már nem fog számítani. Én nem tudom elképzelni, milyen lehet egykének lenni, de nem is szeretnék egyedüli gyerek lenni. Persze az, akinek rossz a kapcsolata a testvérevel, biztosan vágyik rá, de én nem tartozom közéjük. Nem tudom elképzelni, hogy egyszer annyira összevevesszünk, hogy soha többé ne álljunk szóba egymással. Szerencsés vagyok, hogy ilyen testvérem van.

Sztojánovity Livia

A madárvonulás országútjai (2.)

Bizonyos fajok hurkot írnak le vonuláskor, vagyis eltérő úton térnek vissza telelőhelyükről, mint ahogyan azt megközelítették. Különösen az új költőterületet frissen meghódító fajoknál figyelhető meg, hogy – a saját csapáján hazatérő róka mintájára – azt az útvonalat követik vonuláskor, amelyen a költőterületet elsőként meghódító egyedek érkeztek. Így az Alaszkától nyugatra elhelyezkedő Aleutiszigetek ázsiai fajai Ázsiában vonulnak, míg az itt költő többi faj Észak-Amerika nyugati partjait célozza meg.

A kék vércse példányai nálunk kezdik meg vonulásukat. A Skandináviában vagy a tundrán költő partimadarak – partfutók, lilék – csak átvonulnak, hazánkban ezért csak rövid ideig mutatkoznak. A nagy őrgébics, a szibériai költőterületű kis bukó és még sok más északi faj viszont a Kárpát-medencébe vonul a telet átvészelni. A hazánkban költő vagy itt átvonuló madarak döntő többsége vagy a földközi régióban telel, vagy a Boszporusz érintésével vonul afrikai téli szállásra. Madaraink közül a füstli fecske vagy a fehér gólya egészen Dél-Afrikaig szárnyalhat, míg a nálunk költő bütykös hattyúk igazából el se mennek, csak be nem fagyó vizekre vándorolnak alig pár tucat kilométert megtéve.

A sokszor több ezer kilométeres utat csak megszakításokkal tudják a madarak megtenni. A nagy testű, illetve különleges élőhelyigényű vándorok, így a vízimadarak, nemzedékről nemzedékre öröklődő pihenőhelyeket használnak. Egyes fajok ezért évről évre szinte négyzetméter pontossággal ugyanott és ugyanabban az időpontban jelennek meg, mint például az északra érkező havasi lilék vagy a kis lilikék.

Az egyedül vagy kisebb csapatban vonuló madarakat is meglepő területhűség jellemezheti. A nálunk telelő nagy őrgébics évekig ugyanazon a fán látható, míg néhány fekete sas szinte személyes ismerőse a madármegfigyelőknek, mert mindig ugyanazoknál a halastavaknál tölti a telet.

Más fajoknál viszont, különösen a telelőterület tekintetében, változhatnak is a tradicionális állomások. A vörösnakú lúd esetében például a huszadik század eleje óta átrendeződés figyelhető meg. Hajdani ázsiai – és az egyiptomi

sírelőhelyek ábrázolásai szerint észak-afrikai – telelőterülete ugyanis mostanra áttevődött a Fekete-tenger nyugati partvidékén, Bulgária és Románia területén található Dobrudzába.

A madarak egy része – egyelőre tisztázatlan okokból – letér megszokott útvonaláról, és rendszeres előfordulási helyétől távol, szokatlan helyeken is felbukkanhat. Ebben a hibás navigációnak vagy időjárási tényezőknek egyaránt részük lehet.

Arra is van példa, hogy tavasszal „túllőnek” a célon, és rendes fészkelőterületüktől jóval északabbra kötnek ki. Így jelenhetnek meg hazánkban olyan mediterrán elterjedésű fajok, mint a bujkáló poszáta vagy a kucsmás poszáta példányai. Az ilyen madarak akár Skandináviáig is elkeveredhetnek. De az is előfordul, hogy az őszi vonuláskor olyan irányt választanak, amelyet tavasszal kellene követniük. Ilyenkor szintén költőterületüktől északra bukkanhatnak fel.

Máskor kisebb mértékű az eltávolodás. Így jutnak hozzánk olyan fajok Ázsiából, mint a vándorfüzike, amely a nevét is arról kapta, hogy rendes költő- és telelőterületétől távol is gyakran felbukkan. Ennél a fajnál és néhány hozzá hasonló ázsiai madárnál (például a fenyőszármánynál vagy a királyfüzikénél) annak a lehetősége is felvetődött, hogy az állomány egy kis része új helyre „szokott át” a fajra jellemző telelőterületéről, ezért nem véletlen, hogy rendszeresen előfordul Európában.

Az Amerikából idetértett kóborlók kiterőiben bizonyára a környezeti tényezők is szerepet játszanak. Számos partimadárfa az Atlanti-óceán légáramlatait is igénybe veszi vándorlásai közben, ezek ugyanis amolyan parittyaként Dél-Amerikába lendítik őket. A forgó légáramlatok azonban a Brit-szigetekre, az Ibériai-félszigetre vagy a francia partokra sodorják egy részüket, ahonnan azután földrészünk belsejébe is elvetődhetnek.

A beszédes nevű vándorpartfutó szinte bizonyosan ezt a vonulási módszert követi. Feltehetőleg ezért lett a leggyakoribb transzatlanti kóborló Európában, és az sem véletlen, hogy a cankópartfutó került a második helyre, amelyből alig tizenötezer példány él bolygónkon. Velük együtt sirályok, például gyűrűscsőrű sirály, vagy récék, mint amilyen az örvös réce, szintén

meglátogathatják földrészünket az Újvilágból. E madarak afrikai áttelelésük után északi útirányukat követve tavasszal megint felbukkanhatnak Európában.

Mások, például a csonttollú vagy a keresztcsőrű, bizonyos években a táplálék megfogakozásának ösztönzésére vagy éppen a táplálék-bőség miatt elszaporodva özönlik el a máskor sosem látogatott régiókat. Néhány évvel ezelőtt télen feltehetőleg ezért lepték el Horvátországot a fenyőpintyek milliói.

A madárvonulást szabályozó tényezőket sokan, sok szempontból vizsgálták már, de minél jobban gyarapszik ismeretanyagunk, annál bonyolultabbnak látszanak a helyváltoztatást irányító mechanizmusok.

Ezekben az ösztönös és a tanult folyamatok egyaránt szerephez jutnak, mértékük azonban fajonként valószínűleg eltérő. Gondoljunk csak arra, hogy a fiatal kakukk is útra kel, jóllehet igazi szüleit nem látta, és dajkaszülei esetleg nem is vonulnak, így nincs kitől megtanulnia, mikor, merre induljon el. A darvak ugyanakkor szoros családi kötelékben vándorolnak.

A napi fény mennyisége változása is döntő szerepet játszhat a vonulási ösztön kiváltásában. A hőmérséklet és a növénytakaró állapota szintén befolyással van a madárra. A tájékozódást pedig a terepalakzatok tanult elemei mellett a földmágnesség érzékelésére képes receptor, valamint a csillagok, a Hold, illetve a Nap állásának genetikailag kódolt ismerete is segíti.

A tanult viselkedés jelentőségét támasztja alá, hogy az éghajlati, a földrajzi terepviszonyok változása, a költőterületre betolakodó fajok megjelenése megannyi kihívást jelent költöző madaraink számára. Ezek nemcsak gyors és jó választ sürgetnek, hanem estenként új vonulási útvonalak felfedezését teszik szükségessé. A jó vonulási stratégia rendkívül fontos mind a faj egészének fennmaradása, mind a fajtársak megelőzése szempontjából, hiszen a legjobb territóriumot a leghamarabb érkező madarak foglalhatják el.

(Folytatjuk)

M. G.

Kucsmás poszáta

Vándorpartfutó

Gólyák a fészken

Újabb példa a főemlősök egymással folytatott jelbeszédére: a majmok tapsolással kommunikálnak egymással nagyobb távolságokon, és ezzel tartják össze a családot.

A tudósok megfigyeléseik során arra a következtetésre jutottak, hogy egy nőstény csupán a taps segítségével meg tudta változtatni kölyke viselkedését. A megfigyelt, fogságban élő állatok közül összesen öt fel-

nőtt nősténynél tapasztalhatták ezt a viselkedést. Négyen közülük fiatal kölyköt nevelő anyák voltak. A nőstények minden egyes alkalommal kétszer maguk előtt tapsoltak gyors egymásutánban. Két esetben minden bizonnyal a him ezüsthátú figyelmét akarták a kutatók jelenlétére felhívni a gesztussal. Válaszképp az ezüsthátú kísérletet is tett arra, hogy megfélemlítse a megfigyelőket, míg a másik esetben a tapsot követően elüvöltötte magát, majd püfölni kezdte a mellkasát.

Olyat is megfigyeltek, hogy az anya hirtelen tapsolt a kölykének, amely erre abbahagyta a játékot, a többi felnőtt pedig a táplálékkeresést. Mindnyájan a kutatókat leső anya pillantását követték, majd rövidesen odébb is álltak.

„Ez egyfajta gesztikuláló kommunikáció, amely eddig nemigen tudatosodott a gorillakutatókban – nyilatkozta a kutatócsoport egyik munkatársa. – Segítségével a gorillák megőrzik a csoport összetartását.”

ÁLLATKIRAKAT

A gorillák jelbeszéde

A Jurassic Parki rejtély

A Brontosaurus és a Brachiosaurus rengeteg fejtorést okozott az őslénykutatóknak, ugyanis egészen mostanáig nem tudták a magyarázatot arra, hogyan voltak képesek ezek az óriáshüllők a közel 10 méteres nyakukat stabilan tartani.

A Brontosaurus Földünk legnagyobb szárazföldi élőlénye volt. A mintegy 21 méter hosszú, és közel 30 tonnás állat látszólag félelmetes, de valójában jámbor növényevő volt az idők hajnalán. A Brontosaurust más néven hosszú nyakúként is emlegetik, nem hiába, hisz beszédes neve is sejteti jellegzetességét, a közel 10 méteres nyakat.

A Brachiosaurus is jócskán természetes, növényevő hüllő volt, akit szintén egy közel 10 méteres nyakkal áldott meg a természet. A Brachiosaurusról sokáig azt gondolták, hogy csak a víz felhajtóereje miatt nem „veszti el a fejét”. Később azonban megdöntötték ezt az elméletet, mivel rájöttek, hogy ilyen vízmélység mellett a nyomás már lehetetlenné tette volna a légzést az óriási hüllő számára.

Úgy tűnik, egy svájci és német paleontológusokból álló csapatnak most sikerült fényt derítenie a rejtélyre. A magyarázat egyszerű: az óriás dinoszauruszok csigolyái egészen különlegesek: szerkezetük ugyanis lyukacsos, ami lehetővé tette, hogy a belsejét levegő töltse ki. Így viszont nyilvánvaló, hogy jóval könnyebb terhet kellett cipelni az óriás hüllőknek, mint korábban hitték. Ez a tény pedig mindent megmagyaráz, vagyis csak majdnem mindent, hisz azt továbbra sem sikerült kideríteni, hogy vajon hány fokos szögben voltak képesek megemelni hatalmas nyakukat...

Zeneszerző madarak

Egy brazil zenésznek feltűnt, hogy a villanyvezetéken ülő madarak úgy sorakoznak, mint a hangjegyek a kottában. Fogta magát és elkészítette a zenét egy fénykép alapján.

A 46 esztendő Jbarbas Agnelli egy újságból látta meg a képet, ami ennek a különös zeneműnek az elkészítésére ösztönözte. A telefondrótokon üldögélő madarak elhelyezkedéséből a kottafüzetben sorakozó hangjegyekre asszociált.

„Azonnal kivágtam a fotót, és úgy döntöttem, kottaként fogom használni. Tudtam, hogy nem az enyém az ötlet, mások is próbálkoztak már ezzel, csak egyszerűen kíváncsi voltam, milyen dallamot alkottak meg a madárkák, tudtukon kívül” – nyilatkozta Agnelli.

A különleges hangsort xilofon, fagott, oboa és klarinét segítségével keltette élet-

re. Minden madár egy hangjegy, és egymástól való távolságuk adja meg a ritmust. Bár jólesik neki a sok dicséret, vonakodik leartatni a babérokat. „A dallam nem az én művem, hanem a madaraké” – nyilatkozta Agnelli.

A kész művet elküldte Paulo Pintónak, annak a fotósnak, aki az eredeti, ihletet adó fényképet készítette. Természetesen őt is lenyűgözte a nem mindennapi alkotás, úgyhogy gyorsan megírta a „madárdal” történetét, ami ugyanannak az újságnak a hasábjain jelent meg, ahonnan az egész történet elindult.

Búcsú a pingvinektől

A klímaváltozás, illetve az Antarktisz ezel járó olvadása miatt eltűnhetnek a császárpingvinek. Egyes előrejelzések szerint a számuk 95 százalékkal fog csökkenni 2100-ra, addigra összesen néhány száz példány marad belőlük.

A császárpingvin a legnagyobb ma élő pingvinfaj, kifejezett példányai 90–110 centiméteresek. Testtömege 20–40 kilogramm. Ez a faj az egyetlen, amelynek költése a kíméletlen antarktisi tél idején zajlik. A tenger jegének kiterjedése befolyásolja a krillek, valamint az őket fogyasztó halak mennyiségét, vagyis

a császárpingvinek táplálékának mennyiségét is.

A tudósok úgy vélik, a pingvinek már csak egy-

féleképpen kerülhetnek el a kihalást: ha a klímaváltozás hatására változtatnának költési szokásaikon. Az evolúció, az élőlények alkalmazkodóképessége csodálatos, de sajnos elég valószínűtlen, hogy a pingvinek változnának. Lassan reagáló, lassan alkalmazkodó fajról van szó, az időjárás viszont meglehetősen gyors ütemben változik.

Több korábbi tanulmány szerint a klímaváltozás befolyásolhatja a fajok szaporodását és földrajzi eloszlását, de a legújabb tanulmány az első, amely egy faj teljes kipusztulását jósolja.

HOROG

Sügér

Perca fluviatilis (Linnaeus, 1758)

Ismertetőjegyek. Aránylag magas testű, oldalról lapított hal. Feje és szeme nagy, orra hosszabb, mint szemének átmérője. Szája csúcsba nyíló, de hasitéka kissé fölfelé irányul, benne apró fogak vannak. Felső állkapcsa hátul a szem középvonalaig ér. Két hátúszója közül az elsőben 12–17 tüske, a másodikban 12–16 elágazó sugár számlálható. Az első hátúszó végén egy nagyon jellemző fekete folt látható. Farkalatti úszója rövid, osztott sugarainak száma 7–10, farkúszója enyhén bemetszett. Hasúszói a mellúszók alatt, de kissé hátrébb foglalnak helyet. Pikkelyei kicsik, de erősen ülnek, számuk az oldalvonalon, amely a hát ívét követi, 57–77. Oldalait zöldes-feketes harántsávok díszítik. A nagyobb példányok 20–30 cm hosszúak, kivételesen valamivel nagyobbak.

Hasonló fajok. Legjobban a pisztrángsügér hasonlít hozzá, de annak csupán egyetlen, összefüggő hátúszója van, még ha az alsócsont elülső része határozottan különbözik is a hátulsótól, továbbá az oldala nem sávozott. A széles durbincs hátúszója szintén egybefüggő, oldalán a sávozás elmosódó, és szájszöglete nem ér a szeme alá. De nagyon jó megkülönböztető bélyeg, hogy egyetlen hazai rokonának sincs az első hátúszója végén a sügéréhez hasonló fekete foltja.

Környezet. A változó vízhozamú kis folyók alsó szakaszának jellemző hala, melyet róla neveztek el sügérzónának, de jól alkalmaz-

kodik más környezeti feltételekhez is. A nagy folyók paduczónájában ugyan még ritka, de a márnázónától lefelé gyakoribbá válik. Igen nagy állományai alakulhatnak ki a növényzetben gazdag, iszapos medrű, sekély állóvizekben. A mély tavakban és holtágakban a parti sávban található.

Táplálék. A kisebbek fenéklakó szervezetekkel táplálkoznak, amelyeket szinte válogatás nélkül fogyasztanak, az idősebbek emellett egyre több apró halat zsákmányolnak.

Szaporodás. Többnyire 3 éves korban válik ivaréretté, áprilisban szaporodik. Ívóhelyként a növényekkel benőtt sekély vizek alkalmassak. A nőtények által kibocsátott ikraszemek egymáshoz tapadva gyöngyfűszerű láncot alkotnak, amely a növényeken vagy a köveken megtapad. Az ikraszemek átmérője 2 mm, számuk halanként 10–20 ezer.

Elterjedés. Európa és Szibéria túlnyomó részén megtalálható, a Pireneusoktól egészen a Kolima vízrendszeréig. Őshonos halunk, amely legtöbb vizünkben előfordul:

Jelentőség. Kevésbé szálkás, ízletes húsa a süllőével vetekszik, de a nagyobb példányok ritkasága miatt csekély a jelentősége.

Harka Ákos–Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Nagy sügérrel álmodik a horgász

Pörgető horgászaink álma a nagyra nőtt sügér. Ennek okát elsősorban abban kell keresni, hogy a szóban forgó hal rendkívül jó küzdőképességgel rendelkezik. Még kis példányai is hatalmas ellenállást tudnak kifejteni. A sügér fegyvertárában annyi trükkös megoldás szerepel, amennyivel egyéb ragadozóink talán együttvéve sem rendelkeznek. Vidékünk horgászai mindezt csak kicsiben élvezhetik, hiszen vizeinkben ez a hal nem nő nagyra.

Amikor egy húsz-harminc dekás sügér alaposan megtáncoltatja szerelékünket,

rendszerint elmélázunk afelett, mekkora murit csapatot volna ez a hal, ha megütötte volna az egy kilót. Vagy még ennél is többet.

Többkilós sügerek azért mégis akadnak. Csak ízelítőként említjük, hogy a magyar rekord 1,87 kiló, a faj legismertebb példányát pedig Oroszországban fogták, és 4,75 kilót nyomott. Az észak-európai nagyobb tavakból rendszerint kerülnek elő két kilón felüli példányai.

Párját ritkító küzdőképessége mellett a sügérre – szabadon mondhatjuk – a szépség is jellemző. Bár zömök halról van szó, uszonyainak, hát- és oldalszíneinek együttese szemet gyönyörködtető. A színek árnyalatai, akárcsak más halak esetében is, mindig a környezetszínek hatására alakulnak. Ha figyelembe vesszük, hogy a sügér előszertettel tartózkodik a dús vízi növényzet között – tehát árnyékban, kerülve a napsütötte terepet – test- és uszonyszínai ritkán fakulnak ki.

Vidékünk sügéreink kis növést a hasparti horgászok is fájlatják. A szóban forgó hal húsa ugyanis rendkívül ízletes. Számos ínyenc vallja, hogy vizeink legízletesebb húsu haláról van szó. Ennek ellenére nem tartozik a konyhák népszerű halai közé, ami körülményes és nehézkes tisztításával

nagyarázható. A sügér pikkelyzete ugyanis nagyon nehezen távolítható el.

Erre azonban van megoldás! Nem kell vesződni a pikkelyek lekaparásával, hanem meg kell nyúzni a halat. Ugyanakkor tudni kell azt is, hogy a kis példányokra nem jellemző a fenséges íz. Ahhoz, hogy jó ízű legyen a húsa, a sügérnek – mondjuk így – meg kell öregednie. Tehát nagyra kell lennie. Ennek alapján egyértelmű, hogy a kisebb példányokat – akárcsak más jelentősebb halaink esetében is – mindig vissza kell engedni!

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Április 14.

Tibor, Benedek, Gusztáv, Tiborc, Jusztin, Euszták és Maxim napja.

Tibor: A Tiborc név rövidülése, amely latin eredetű. Jelentése: tiburból származó, tiburi. Más magyarázat szerint Bod Péter alkotta a hasonló erdélyi helységnévből, amely szláv eredetű.

Benedek: A latin Benedictus névből származik. Jelentése: áldott.

1912. IV. 14. – 99 éve történt

Útban Southamptonból New Yorkba 2200 utassal a fedélzetén jéghegynek ütközött és elsüllyedt a Titanic. A baleset Halifax (Új Skócia) partjainál történt, körülbelül 1500-an haltak meg. A Titanic egy óceánjáró hármas (Olympic, Titanic, Gigantic) második hajójaként heti három járat kiszolgálására és a transzatlanti forgalom dominálására tervezték a White Star Line társaság számára.

1986. IV. 14. – 25 éve történt

Meghalt Simone de Beauvoir francia író, a feminizmus egyik úttörője. Kiemelkedő alkotása a Mandarínok című regénye és az Egy jó házból való úrilány emlékei című önéletrajzi trilógiája.

Április 15.

Anasztázia, Tas, Julianna, Cézár és Nyeste napja.

Tas: Régi magyar személynév. Török eredetű, a jelentése: kő.

Nyeste: Régi magyar női név, a nyest al-latnév kicsinyítő képzős alakja.

1452. IV. 15. – 559 éve történt

Megszületett Leonardo Da Vinci festő, szobrász, grafikus, építész, mérnök és természettudós. Festészetében a művészetet a tudománnyal hozta kapcsolatba, rendelkezett a pontos érzékelés és a megszerzett ismeretek megjelenítésének képességével. Leonardo hírnevét

az Utolsó vacsora és a Sziklás Madonna alapozta meg. Firenzében festett jelentős művei a Mona Lisa és a Szent Anna harmadmagával. Vázlataiban számos műszaki problémát megoldott az utókor számára, korát megelőzve leghíresebb vázlata a helikopter „terve”.

1910. IV. 15. – 101 éve történt

Bánki Donát bejelentette szabadalmát a nyersolajmotorra. A Budapesti Műegyetem építésmérnöki szakának elvégzése után Bánki Donát egy ideig tanársegédként dolgozott, majd a MÁV-nál, és 1899-ig a Ganznál volt szerkesztőmérnök. A Ganznál töltött évek alatt sok saját találmánya és szabadalma volt, többek közt az elsőkerék-meghajtású autó, valamint a gőz- és a vízturbina. Bánki 1899-től haláláig a Műegyetemen oktatott.

Április 16.

Csongor, Bernadett, József, Bánk és Enikő napja.

Csongor: Török eredetű régi magyar személynév, jelentése: sólyom, vadászmadár.

Enikő: Vörösmarty Mihály névalkotása az Enéh névből, -kő kicsinyítő képzővel. Jelentése: üdő, szarvastehén.

1867. IV. 16. – 144 éve történt

Az Indiana állambeli Millville-ben megszületett Wilbur Wright amerikai pilóta, aki fivérével végrehajtotta az első sikeres motoros repülést. A Wright fivérek – Orville és Wilbur – 1900 óta foglalkoztak repülő szerkezetek építésével. Repülőgépeiket négyhengeres, 12 lóerő teljesítményű, vízhűtéses motor hajtotta, és két légcsavar emelte a magasba. Az Észak-Karolina állambeli Kitty Hawk melletti homokdűnéken Orville Wright ezzel a 355 kg-os Flyer I. repülőgéppel 1903-ban négy irányított, egyenes vonalú repülést hajtott végre, amelyek közül a leghosszabb 59 másodperces és 265 méteres volt.

1830. IV. 16. – 181 éve történt

Meghalt Katona József drámaíró, a Bánk Bán szerzője.

Április 17.

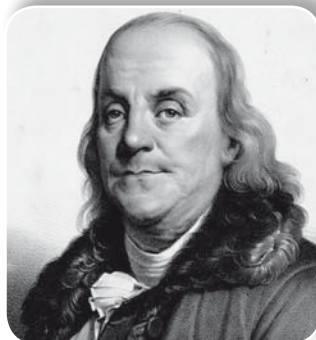
Rudolf, Csongor, Klára, Rezső, Raul és Nyeste napja.

Rudolf: Germán eredetű német névből származik. Jelentése: dicsőség, hírnév, farkas.

Rezső: Magyar eredetű név, a Rudolf férfinév magyarosítása, a Rézső, Réső családnévből.

Virágvasárnap – A szent hét első napja. Krisztus palmaágakat lengető tömeg eljenzése közepette szamarháton vonult be ezen a napon Jeruzsálembe. A Húsvét Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe a keresztény egyházak legrégebbi, a zsidó pészahra visszavezethető ünnepe. A bevonulás napján az emberek palmaágakkal, hidegebb éghajlatú vidékeken barkás ágakkal mennek a templomba.

1790. IV. 17. – 221 éve történt

Meghalt Benjamin Franklin, a villámhárító feltalálója, egyike a Függetlenségi Nyilatkozat aláíróinak. Az ő nevéhez fűződik többek közt a villámhárító és a bifokális szemüveg feltalálása, de sikeres nyomdász és tehetséges író is volt. Hírnevet és megbecsülést szinte megszámlálhatatlan dologgal szerzett: 1753-ban átalakította az amerikai postaforgalmat, közkönyvtárat, tűoltóegyletet, kórházat, egyetemet és biztosítótársaságot hozott létre.

Április 18.

Andrea, Ilma, Aladár és Hermina napja.

Andrea: Az Andreas (magyarul: András) férfinévnek több nyelvben (német, angol, holland, cseh stb.) használatos női párja. Az András bibliai név: András apostol Jézus első tanítványa, Szent Péter testvére volt. Jelentése: férfias.

Ilma: Vörösmarty Mihály névalkotása a Csongor és Tünde című mesedrámban. Valószínűleg az Ilona és a Vilma rövidítése. Finn név is, ez szintén 19. századi névalkotás. A jelentése: levegő, ég, világ.

1873. IV. 18. – 138 éve történt

Münchenben 69 éves korában meghalt Justus von Liebig gróf, német vegyész, kémikus és akadémikus. Arra törekedett, hogy kémiai ismereteit a gyakorlatba is átültesse a gyógyszerészet, a mezőgazdaság és a táplálkozás területén. Tőle származik a megállapítás: „A szappanfogasztás a népek jólétének és kultúrájának a mértéke.” Foglalkozott az ásványi trágyázás javításával, valamint húskivonat és sütőpor előállításával is.

1982. IV. 18. – 29 éve történt

Ópusztaszeren felavatták a Nemzeti Emlékparkot.

Április 19.

Emma, Buda, Leó és Gerold napja.

Emma: Germán eredetű név. Alakváltozataival, az Irma és a német Erma névvel együtt Ermin, Irmin germán isten nevéből. Más feltevés szerint a germán hermion néptörzs nevéből való. Az Erm-, Irm-név elem számos német név előtagjaként is előfordul, és az Emma ezek rövidülése is.

Gerold: Germán eredetű név. Jelentése: dárda, hatalom.

1933. IV. 19. – 78 éve történt

Penszilvániában megszületett Jayne Mansfield amerikai színésznő és playmate, korának híres sztárja. Nálunk is bemutatott filmjei: Hell on Frisco Bay (1955), Lázás éjszakák (1959), Hercules szerelmel (1960). Második férjétől (Mickey Hargitay) született lánya a ma is neves színésznő, Mariska Hargitai (eredeti keresztnéve: Mária-Magdolna). Autóbal-

esetben hunyt el. Életéről készült a The Jayne Mansfield Story című film.

1971. IV. 19. – 40 éve történt

A szovjetek elsőként juttattak Föld körüli pályára űrállomást, amelyen tartósan ember tartózkodott. A Szaljut-1 volt az első űrállomás, amely űrhajósokat fogadott. A Szaljut-program keretében 1971. április 19-én indították Bajkonurból Proton hordozórakétával. A június 6-án érkező Szojuz-11 űrhajósa (Georgij Dobrovolszkij, Vlagyiszlav Volkov és Viktor Pacajev) több mint 3 hétig dolgoztak a fedélzetén. Visszatéréskor az űrhajóból megszökött a levegő, és mindhárman meghaltak. A Szaljut-1 1971. október 11-én semmisült meg a légkörben.

Április 20.

Tivadar, Konrád, Töhötöm és Tihámér napja.

Tivadar: Görög, latin eredetű név, a Theodor név magyar megfelelője. Jelentése: Isten ajándéka.

Töhötöm: Török, magyar eredetű név, a Tühütüm névből származik. Jelentése: fejedelelem, herceg.

1915. IV. 20. – 96 éve történt

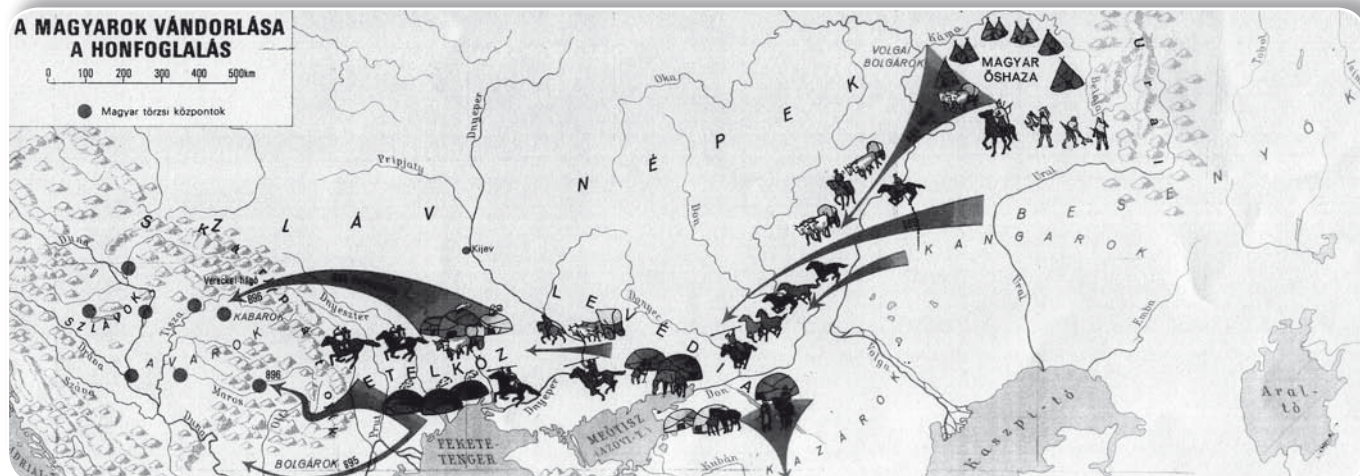

Budapestben megszületett Szeleczky Zita színésznő (Leányvásár, Szegény gazdagok, Fekete gyémántok, Gül baba). 1936-tól 1944-ig 26 magyar és egy olasz-magyar film női főszerepét alakította, számos színdarabban játszott. 1999. július 12-én halt meg. Végakaratának megfelelően Nekézsenyben, a családi sírkertben helyezték örök nyugalomra.

2010. IV. 20. – 1 éve történt

Felrobbant a mexikói öbölben található Deepwater Horizon olajfúró torony. A robbanás egy olyan folyamatot indított el, amely az Egyesült Államok történetének legnagyobb ökológiai katasztrófájához vezetett.

Magyarok Levédiában

A magyarok őstörténetének mai hivatalos álláspontja szerint a magyar törzslakosság finnugor eredetű. Ősközösségi fokon valószínűleg a Volga környéke (ma: Oroszország déli része) és az Urál-hegység között éltek, időszámításunk kezdete táján már nomád állattenyésztő népként a Döntől nyugatra első Levédiában, majd a Dnyeper és az Al-Duna közötti úgynevezett Etelközbe vándoroltak, mert 889-ben a besenyők keletről megtámadták őket.

A dél-oroszországi területeken vándorló magyarság sátorlakó pásztortársadalomban élt, már külön nyári és téli szállásokkal rendelkezett. A nyári legelőkön nemzetségekként elhatárolódtak, s a jobb legelőért minden tavasszal versengés folyt. A nagy állatfajtákat szilajon (szabadon, nem istállóban) tartották. A munkaképes férfiak együtt jártak a ménesekkel, gulyákkal, nyájakkal. De tartottak disznót és baromfit is. A magyar pásztortársadalom érett fokán nem volt náluk teljesen ismeretlen a földművelés sem. Ezt bizonyítja ősi, török eredetű eke szavunk, ami minden valószínűség szerint könnyű faekét jelentett. Tény, hogy a régi magyarok mezőgazdasági tanító mestere nyelvünk tanúsága szerint török nép volt, s a földművelés ezek közül a volgai bolgároknál s a kazároknál volt fejlett. Egy értékes arab forrásunk is megemlékezik a magyarok szántóföldjeiről. A földművelés a téli szállás szomszédságában folyt, egy kisebb darab föld fölészántásával, mint kiegészítő foglalkozás az állattenyésztés mellett. Elsősorban gyorsan érő kölest termelhettek (e szavunk valószínűleg még az ugor korra nyúlik vissza, eredetileg talán

még nem termesztett növényként ismerték; a bizonytalan eredetű – gabonafélékhez kapcsolódó – dara szavunk török jövevény). A tavasszal elvetett magból kikelő növény gondját kezdetben a téli szállás helyén maradt öregek, majd az állataikat elvesztett rokonok is elláthatták. A földművelés magasabb fokán, nemcsak a szolgák, nem is csak az adózásra kényszerített szláv szomszédok játszottak szerepet, hanem a pásztorok egy része is alkalmilag foglalkozott vele. A földművelés nem volt megalázó számukra, amíg szabad munka volt, az állattenyésztés kiegészítője. A honfoglalás előtti magyarok földművelési és gyümölcs-termesztési ismereteire fényt vetnek török jövevényszavaink: árpa, búza, tarló, sarló (honfoglaláskori sarlóleleteink a bolgár formákkal vethetők egybe), szérű (kerek alakú hely), szór (gabonatisztítás módja), kölyű (mozsár, zúzómalom), öröl, ocsú, kender, komló, borsó, torma, gyümölcs, alma, körte, szőlő (bogyó, de a magyar nyelvben bizonytalan, hogy eredeti értelmében került-e át), szúr, bor, seprő (must alja). E szavak a mezőgazdaság egész munkafolyamatáról képet adnak. A szőlőtermelésről azonban az arab, a perza írók nem tesznek említést. A folyó menti téli szállásokon folyt a halászat is (gyalom szavunk török eredetű, ez egy leginkább állóvizekben használt 70–100 méter hosszú, középen zsákkal ellátott kerítő öregháló). A Dnyeper-vidéki oroszok nagy hatást gyakoroltak a magyar halászáti szerszámok és halfogó eljárások (a jégen léket vágó halászat, tapogató halászat) fejlődésére. Valószínűleg szláv jövevényszó a szégye, ez az eszköz fonott sövényfalaival terelte a halakat.

Dél-oroszországi vándorlásai során a magyarság része volt az igen jelentős kereskedelemmel rendelkező kazár birodalomnak. Ennek az alakulatnak a központja a Volga alsó folyása és a Kaszpi-tenger nyugati partvidéke. A kazár arisztokrácia fő jövedelmét az átmenő kereskedelemről, vámbevételekből, az alávett népek adóztatásából nyerte. Ez magyarázza meg, hogy itt a kereskedelmi forgalomra vonatkozó további fontos szavak jelennek meg a magyar szókincsben: az iráni vám (perzsa tartozás, kötelesség), a perzsa vásár, vásárnap, a török tengely és szatócs. Ez a fogalomkincs részben a kereskedelembe való bekapcsolódást, részben azt jelzi, hogy a magyarok karavánkísérés fejében az átmenő kereskedelemről hasznot húztak. A 8. századtól fogva a kazárok egy része megtelepült földműves volt már. A földművelés és kereskedelem a magyaroknál is előmozdította a közösségi egyenlőség bomlását.

Bizáncban általában az volt a hiedelem, hogy a Kaukázustól északra terjedő füves pusztákon, lovas népek kóborolnak. Minden rendszer nélkül tömörülnek, és ha a legelőt az állataik lelegették, akkor felszedik sátraikat, és továbbvándorolnak. Közben jó zsoldért akárkinek a szolgálatába állnak.

Tehát Bizáncban mindenki rosszul ítélte meg a magyarokat. A pusztai legerősebb népe éppen a magyar volt, és ki gondolta volna, hogy a kazárok, besenyők, kunok és a többi nomád nép megsemmisül és felőrlődik, míg a magyarok erős birodalmat alapítanak? Valójában a turulmadár népe volt ez, akiket nem hagyott elveszni. A magyarokat is a turulmadár fia, a táltos király, Álmos hozta létre, kovácsolta egybe.

Uri Ferenc

Kavicsisztikus történet

(abszurd)

Egyszer élt egy ember Nemhallottam városában. Mr. Hüly Eleknek hívták, és egyetlen kincse volt, egy kavics.

Ezt a kavicsot úgy szerette, óvta, mint a legkedvesebb háziállatot: sétáltatta, összeszedte utána az üledékét (azaz összeszedte volna, de szerencsére Kavics sosem hagyott maga után ilyet), dobálta neki a botot (igaz, hogy az sosem hozta vissza), mosdatta, etette és különböző trükkökre tanította (a kavics csak az „ül” és a „marad” vezényszóknak engedelmeskedett).

Egyik nap sötét, mennydörgős idő volt. Mr. Hüly éppen vacsorát akart adni Kavicsnak, de a házi kedvenc nem volt sehol. Mr. Hüly szerény kis háza mellett egy sötét, nagy erdő húzódott. A kétségbeeset gazdi felhúzza az esőkabátját, fogta a viharlámpáját és elindult megkeresni Kavicsot.

– Kavics! Kavics! Hol vagy? Kavics, lábhoz!!! – kiabálta kétségbeesve.

Egy tisztáson aztán megpillantotta Kavicsot. Egy nagyobb kő alól kandikált ki egyik darabkája. Szegény kis házi kedvenc kettőtört.

Mr. Hüly fogta a nagyobb követ, és messzire dobta, Kavicssal pedig rohant az állatorvoshoz.

Az orvosok azonban nem tudtak rajta segíteni. Hiába élesztették újra, hiába operálták, nem tudták megmenteni.

– Sajnos, elhunyt a háziállatkája, uram – mondta ez egyik orvos.

Mr. Hüly nem tudta visszatartani a könnyeit.

– Miért nem vesz inkább kutyát vagy macskát? – kérdezte tőle a másik orvos.

– Kutya?! Macska?! Mit tudnak azok? Ez a kavics intelligensebb volt mindenkinél az egész világon! – ordította sírva mr. Hüly.

Másnap elment a Hülye-Marketbe, hogy vegyen egy másik házikedvencet magának. Az elárusító rengeteg kavicsot mutatott neki.

– Nem! Ezek mind korcsok. Én fajtisztát akarok! – mondta ő.

– Kaptunk egy új fajt. Nézze ezt a gyönyörű betondarabot! – ajánlotta az elárusító.

– Nem, ez nem kell. Túl durva és mogorva – ellenkezett mr. Hüly.

– És ez a féltégla? – kínálta az elárusító, de rögtön látta, hogy ez szóba sem jöhet.

Mr. Hüly üres kézzel ment ki a boltból, és céltalanul sétálgatott az utcákon. Egyszer csak megjelent az ő kavicsa az égen, de sokkal nagyobb volt, mint életében, és isteni fény világította meg. „Nyútsd ki a kezéd!” – mondta. Mr. Hüly kinyújtotta a kezét és felemelkedett a Kömmenyországba.

– Na, hogy tetszett ez a történet? – kérdezi a nagy kavics, miközben becsukja a Kőbibliát. A kis kavicsok tátott szájjal figyeltek eddig, de most az egyik megkérdezte:

– Ugye ez a mr. Hüly alacsonyabb rendű élőlény volt? Nagyon furcsán viselkedett, összevissza szaladgált, meg ordította.

– Igen, egy közönséges ember volt. Tudjátok, nem mindenki ilyen megfontolt, okos, nyugodt lény, mint mi – mondta a nagy kő, miközben a sóderrakásból belapátolták őket a betonkeverőbe.

Horváth Andor, 8. c, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Remény

(Látomásos irodalom)

– Micsoda édenkert! – mondta, mikor elé tárult egy fantasztikus, tarka rét. Rózsák és tulipánok százai nyíltak előtte. A madarak lágy hangukkal símogatták arcát és fáradt testét. Leült egy fa alá, és gyönyörködött a természet csodáiban.

Egyszerre a nap is kibújt az égi báránycák közül. Ő csak figyelte a kis állatokat, ahogy szaladgáltak a fákon és a földön, miközben a bőre csak úgy szívta be a nap meleg sugarait.

Egy katicabogárka rámászott a kezére, és mintha csak rámosolygott volna, de abban a pillanatban egy hihetetlen gyors mozdulattal a bogárka átváltozott fekete csótánná. Rögtön lerázta a kezéről, felugrott.

Értetlenül nézte az előbb még sokszínű rét átalakulását komor, szürke és nyomasztóan kopár területté. Egyszerre a nap is eltűnt, minden sötétségbe borult. Az előbb még zöld, rügyező fák levétlenül meredtek a végelethetetlen messzeségbe. Már a madárkák sem csiripeltek, helyettük halálmadarak suhogtak el a feje felett. A sötét erdőből vérfagyasztó hangok, sikoltozások hallatszottak. Mintha csak ezernyi és ezernyi vörös szempár követte volna a mozdulatait. Csak futott és futott, rohant a semmibe. Céltalanul bolyongott. Teljesen elborult az agya. Már azt sem tudta, honnan érkezett, azt meg főképpen nem, hogy hova tart. Nem sokat tehet, csak menekülhet és reménykedhet abban,

hogy ez a futás egyszer véget ér, és visszakapja a régi rétet. De most minden egyre rosszabb. Mintha az egész világ összefogott volna ellene.

Nagy dörrenést hall, amit egy-két szempillantás után villámcsapás követ. Elkezd csepegni az eső, majd mind hevesebben és hevesebben zuhog. A szél süvít, furcsa, felismerhetetlen hangokat hozva a messzeségből. Nem tud már hová menni. Minden kilátástalan. Az éjszaka hatalmába kerítette, és mindent ellene vezényel.

Letérdel a sötét erdő közepén, és imádkozik. Próbál fényeket keresni, de csak világító szemeket lát. A fák mozogni kezdenek, egyre szűkebb a hely. Már lélegzetet is alig tud venni, mintha a természet már a levegőtől is megfosztaná. Minden lélegzet olyan, mintha az utolsó lehetét fújná ki. A szíve mégis hevesebben ver. „Mi ez? Élek még, vagy az éj már teljesen bekebelezett?” – gondolja magában.

– Mi ez?! – kiáltja el magát, de már a hangja is elcsuklik, nincs ereje még egy kiáltásra sem. Tehetetlenül visszazuhan a föld porába. Nem hall, nem lát, a száját sem tudja mozgatni. A szeme már-már lecsukódna, mikor apró, kis, világító pontocskák jelennek meg előtte. Élete homokóráján az utolsó homokszem pereg le. Már nem gondolkodik. Mintha már nem is létezne. A lét kérdése és fogalma még egyszer megjelenik előtte.

És a fények repkednek, lebegnek és lebegnek. És csak nőnek, és reményt hoznak, mint szentjánosbogarak az éjbe.

Tót Diana, 8. c, Jovan Mikić iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Amikor a nagymamám iskolába jár

„Iskola, iskola, ki a csuda jár oda?” A nagymamám szeret mondókákat olvasni, így hát ezek a szavak jutottak eszébe, mikor a diákéveiről kérdeztem. A mamám neve Kovács Anna. Hétévesen indult iskolába 1952-ben. Ő is a Petőfi Sándor Általános Iskolában fejezte be a nyolc osztályt.

Régen iskolánk teljesen másképp nézett ki, mint napjainkban. Az egyszintes épületben egymás után sorakoztak a tantermek. A tornatermünk helyén is osztályok voltak. Valamikor a nagymamám idejárt óvodába is. A mamám mesélte, hogy: Az első nap az iskolában megismerkedett az osztálytársaival. A tanító néni kedves és barátságos volt.

– Bevezetett minket a tanterembe – emlékezett a mamám, és elmesélte, hogyan kell helyesen viselkedni az iskolában. Már az első nap megismerkedtünk a palatáblával. Eleinte vonalakat rajzoltunk rá, csak később tanultuk meg a betűket írni. A hetesek törölték a táblát. Voltak tisztaságfelügyelők, akik a rendre ügyeltek. Az órák kezdete előtt megnézték, kinek piszkos a körme, vagy kócos a haja, és hogy van-e rajta iskolaköpeny, amely fekete volt fehér gallérral. Ha valaki rendetlenül jött az iskolába, a felügyelők jelentették a tanító néninek. Az egyik szép emlékem az volt, mikor jött a tél, és egyre hidegebb lett. Egyszer annyi hó esett, hogy nem lehetett kijönni az osztályból. Úgy két óra múlva, mikor már elállt a hóvihár, a szülők jöttek a gyerekekért. Énértem is jött az édesapám lovas szánkóval. Felültettek, s úgy mentünk a billegő szánkóval a tanyára. Egy felejthetetlen élmény volt számomra, mikor Oroszlámos Rózsikát megismertem, ő lett a legjobb barátnőm az iskolában, a szomszéd tanyán lakott. Így mindennap együtt mentünk az iskolába. Ötödiktől nyolcadikig a biológia volt a kedvenc tantárgyam, mert szerettem a természetet. A tanárnőt, aki tanított Teréznek hívták. Ő volt nyolcadikig az osztályfőnököm. A matematikát nem kedveltem, mert nehéz volt a számomra. Berecz Tamás tanított. Szerettem a szüneteket, mert ilyenkor beszélgettem a barátnőmmel. Felsőben a fiúk egyre komiszabbak lettek... Szerették húzgálni a lányok haját, de a lányok sem maradtak adósak, a hosszú vonalzóval ráhúztunk a fejükre egy nagyot!

Összetartó volt az osztályunk. Ha valaki nem tudott valamit, kisegítettük egy kis suflival. Radírgumi segítségével tovaréptettük a szünetet. Nyolcadik osztály végén fájó szívvel búcsúztam el osztálytársaimtól. Az idén volt az 50 éves találkozásunk. Nagy örömmel mentem a találkozóra, igaz, hogy nehezen ismertem meg őket. – Így emlékezett vissza a régi szép időkre a nagymamám... míg mesélte nekem a történeteket!

Örülök, hogy én is abba az iskolába járok, ahova a mamám.

Torma Ramóna, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Önéletrajz

1996. június 30-án, hajnali fél háromkor jöttem a világra. A szüleim már nagyon vártak.

Testsúlyom nem érte el a három kilót sem, amitől nagyon megijedtek, de akkor még nem tudták, hogy ekkorára növekszem. Életem első hónapjait evéssel, sírással töltöttem. Nyolc hónapos koromban lassan kibújtak a fogaim, amik azóta is egészségesek és épek. Hát úgy tíz hónapos lehettem, amikor elkezdtem gagyogni, amit még akkor nem értett senki, azóta mind többet beszéltem, majd dumagéppé vált az egész.

Egyéves koromban két lábra álltam, majd útnak indultam. Ötévesen beadtak az oviba, itt két évig koptattam az óvónénik idegeit. Majd átirányítottak a mosolygós Marika tanító nénihez, az első osztályba, aki négy évig formálgatta a kis eszecsakémet. A felsőbe Andrea tanárnő vezényelt be minket. Akkor még nem tudta, hogy nagy fába vágta a fejszét. A sok szidás folytán jöttem rá, hogy ideje megkomolyodni, nem lehetek örökké kis pörgős ördögfiók. Belehúztam a tanulásba, és lassan minden egyenesbe került. Mire feleszméltem, nyolcadikos lettem. Elmúltak a nehéz iskolaévek. Nemsokára itt hagyjuk az iskolát. Itt úgy nőttünk fel, mint egy család, amely nemsokára szétesik, mint egy kártyavár. Tovább kell állnunk, új iskolát kell keresnünk. Vár minket az élet, a nagybetűs élet. Tizenöt évünk megpróbáltatásokkal volt tele. Még nem tudjuk előre, mit szán nekünk a következő ötven-hatvan év.

Ez volt eddig életünk rajza, a következő életképünkhöz, azt hiszem, Picassót kellene segítségül hívni.

Fel a fejjel, társaim!

Mindig lesz valahogy! Maradok tisztelettel: Papp Virdzsínia

Papp Virdzsínia, 8. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Álomvilágba menekülök

Látva ezt az örült, rohanó világot, nem is csodálkozom, hogy sokan álmovilágba menekülnek. Ki a józanok világát célozza meg képzelgéseiben, ki pedig az élvezet kedvéért keresi azt a bizonyos kiutat csalódott mindennapjaiból.

„Bolond az, aki a saját világában él” – tartja a jól ismert idézet is, és mennyire igaz, mert álmodozni egy másik éber vagy éppen mámoros világról, mért is lenne szegény.

Számtalanszor megesett már velem is, hogy félálomba merültem, amihez olykor elég egy unalmas iskolai óra is. Néhány perccel a csengetés után még erőteljesen figyelek, habár már akkor sem a fizika csodálatos vívmányain jár az eszem, és egyszer csak, mint egy hősieen harcoló katona a harcmező közepén, úgy adom át magam a természet törvényeinek. Észre sem veszem, hogy elbóbiskoltam, és álmovilágba szenderültem. A képzeletemben viszont olyan-nak látom magam, amilyen valójában nem vagyok, vagy ami még szomorúbb, amilyen nem is lehetek talán soha. De addig is nagyon felemelő érzés a világ legjobb focistájaként tetszelegni a milliárdnyi kattogó vaku kereszttüzében. Már szinte magam sem tudom megszámolni, hogy hányadik trófeát veszem át én, a labdarúgók büszkesége. Az egész világ nekem tapsol, a híradások rólam szólnak, a fiatal focipalánták pedig engem tartanak példaképüknek. Egy tökéletes jövő képe lehetne mindez, ha az élet így működne.

De az élet nem így működik. Tökéletes álmomat az iskolacsengő fülbehasító zaja törli félbe. Az álom tovaszáll, pillanatok alatt mint egy kártyavár, úgy omlik össze. Közben pedig eszembe jutnak azok az emberek, akiknek az álmovilág szinte függőségük, akik bármit megtesznek azért, hogy akár néhány órára is valamilyen segédeszközhöz nyúlva a maguk tökéletes álombeli országukba juszanak el. Oda, ahol nincsenek problémák, ahol nem fáj a gond, ahol mindenki mosolyog és boldog.

Nekem szerencsére elég egy csengetés is, hogy visszatérjek a valóságba, ami, ha annyira nem is tökéletes, mégis valós, és sok elszántsággal még jobbá is tehető. De nekik, a másik oldalon álló álombeli világkeresés elszánt áldozatainak vajon hány csengetésre volna szükségük?

Attól tartok, sokra.

Kormányos Ádám, 8. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Az iskola

*Az iskola a tudás háza,
Ez nem minden gyerek álma.
Matek, magyar, fizika...
Mindennap berezelve megyek oda.
Általában a tanár csak kérdez,
Nem érti, hogy nem tudhatok mindent.
Egyszer, ha nagy leszek, bezáratom az iskolát,
S minden gyereknek megoldom a gondját.*

Sinkovics Szabaszián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Vastag Nikolett adai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Régi idők iskolája

Régen az iskolában sokkal nagyobb volt a fegyelem, mint most.

A tanulók figyeltek az órákon, mert tisztelték a tanárokat. A sok házi munka mellett alig volt idejük a tanulásra, de csinálták, mert ha nem, fenyítést kaptak a tanártól. Hódegyházán az iskola alacsony, nádtetejű volt, és a hosszú falakon sorakoztak az ablakok. Kint volt a véce az udvaron. Hódegyházán az iskolában, ahová a nagyszüleim jártak, két terem volt, egy hosszú folyosó és két iroda. A terem belsejében padok sorakoztak, amelybe három-három diák fért el. A tanári asztal egy kis emelvényen, a katedrán helyezkedett el, a tábla mellett. Télen egy kis kályhával fűtöttek, amelybe a tanulók hozták napról napra a tűzifát. A tanárnak volt egy füzet, amelybe a jegyeket írta. A vesszővel mutatta a feladatokat a táblán, vagy a diákokat fenyítette vele. A tanulók krétával írtak a palatáblára, ami füzetként szolgált, és rongyot használtak radírként. Az iskolában magyart, számtant, tornát, éneket, szerbet, földrajzot és orosz tanultak a gyerekek. A tanítás 8–13 óráig tartott. Egy tanár tanította az elsősöket, a másodikosokat és a harmadikosokat, a másik tanár pedig a negyedik, ötödik és a hatodik osztályt.

Örülök, hogy nem abban az időben jártam iskolába. A fenyítés nem annyira vonzó, na meg a véce sem valami nagyszerű. Viszont szerencsések voltak azok a gyerekek, mert kevés tantárgyuk volt. Végül is a mostani iskolát nem szívesen cserélném le az akkoriára.

Galusz Márton, 6. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Álomország határát átlépve

Ülök a fotelomban, a lábam az ágyamon, nézem a kedvenc sorozatomat. Pörögnek az események, sorra villannak fel az új szereplők, de valahogy hirtelen süppedek, szemhéjam elnehezedik, álomvilágba zuhanok...

Felemelkedik a földről a táskám, kitér a hatalmas száját, keringenek a tankönyveim a fejem felett. Fakó lován rohan felém az olvasókönyvemből Edwárd király, mind a harmincegy versszakával, és én csak győzőgetem, hogy zargassa inkább a nyolcadikosokat. Hamarosan rám támad a matekkönyv is, rengeteg egyenlőtlenséget dob a fejemhez. Sikeresen elfutok előlük. Támadnak a hangjegyek is, s rekedt hangon éneklek a Csínom Palkót. El is szöknek. És persze jön a fizika is, képletek, mértékegységek hálójába csavar. Elrugaskodom, de sajnos a felemás korlát mellé esek. Összeviszsa beszélek hol franciául, hol angolul, az egész szótár rám borul. És végül... támad Dušan cár az összes dátumával, már a torkomat fojtogatja a sírás...

A filmben durrann valami, kinyitom a szemem, szerencsére a táskám a földön pihen – és holnap szombat lesz!

Lipták Ramona, 6. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Álhírek

A falak mindent tudnak

Ha a gyerekek netán nem tanultak, odafordulnak a fal elé vagy mellé. Mert a falaknak fülük van, s hálózatot alkotnak, így minden hír gyorsan terjed. Ezért, ha villámdolgozat éri a tanulókat, a falak mindent megszűnnek. Ilyenkor majdnem mindenkinek ötös az ellenőrzője.

Majoros Beáta, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A vaskapu

Politikusok egy csoportja rájött a megoldásra hogyan lehetne Bánátban megszüntetni a magas talajvizet. Ha a Vaskaput jól megolajoznák, akkor ki lehetne nyitni a kaput, és elfolyna a talajvíz. Holnap emberek száza indulnak az önkéntes kapuolajozási akcióra.

Kocsis József, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Nagy hír

Nagy hír rázta meg a világot. Több mint egy éve már annak, hogy dr. Mekk Elek feltalálta és (szinte) tökéletesítette az időgépet. Első próbáján csak 1 órával ment vissza az időben. De mivel mindenki többre vágyik, mint amije van, ezért be szeretett volna kerülni a Guinness Rekordok Könyvébe azzal, hogy visszamegy az őskorba. S íme, már egy éve várunk rá, hogy közöljük vele a sikert.

Bicók Lilla, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A tanár

A tanárokat két csoportba oszthatjuk fel: vannak az alacsonyok és a magasak. Az alacsonyok az okosak, és így már logikus, hogy a magasak pedig a kevésbé okosak.

Ez azért van így, mert a magas tanárok legalább kétszer egy nap beverik a fejüket az ajtóba. Így az agyukban az összerakott molekulák szétesnek. Mondhatnám úgy is, hogy szétesnek az okoskodó puzzle-darabjaik. Ilyenkor pedig nem sok dolgot tudnak. Például, ha az osztály megy a folyosón a választott tanterembe, előfordulhat az is velük, hogy eltévesztik a tantermet, és továbbmennek, ezek a magasak. Később persze kapcsolnak, de addig mi magunkban azt gondoljuk, hogy:

– Mentél volna neki a falnak!

Valamint a tanárok csordákban tömörülnek, egy olyan teremben, aminek az a neve, hogy Tanári. Ide diákoknak tilos belépni, bár az igazi okát nem tudom, hogy miért. Talán, ha bemenne egy tanuló, akkor az egész csorda szétszéledne az ijedségtől. Viszont van egy mondat, amely minden tanár szájából elhangzik. Meglehet, hogy ezzel kapcsolatban összebeszéltek. Ez nem más, mint a: Most már tényleg hagyj abba a beszélgetést, mert beírlak! Ezek csak ezt tudják hajtogatni egész álló nap, pedig nincs is rá okuk.

A viselkedésüket is csoportosítani lehet, ám ezt most nem teszem meg, mert vitára adnék okot.

Bakos Réka, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tavaszi

*Tavasszal a fák rügyeznek,
Csupa zöldben tündökölnék.
A virágok illatoznak,
Új ruhákban ringadoznak.*

*A madarak csicserögnek,
A költözők visszatérnek.
A gyerekek a szabadban eszegetnek,
A medvebocok a barlangban ébrednek.*

*Süt a nap az arcomra,
Ihlet jön a kobakomba.
Ugat a kutya, nyávog a macska,
Gyere, pajtás, szaladj a tavaszba!*

Gordán Carmen, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Diákélet a jövőben

Dátum: 2311. III. 3.

Kedves napló! Leírom a mai napomat. Amikor felébredtem, a robotom hozta a reggelim és az öltözékem. Megmosdottam, és a rakétahátizsákkal elrepültem az iskolába. Első óra műszaki. Az űrhajómeghajtókat tanulmányoztuk. Mivel az iskolának nincs modern felszerelése, a tanárnő csak hologrammal mutatta be a tananyagot. Második óra biológia. Elrepültünk az iskola űrhajójával a Neptunuszra, ahol vizsgáltuk az ottani baktériumokat. Mivel még maradt néhány perc az órából, kiruccantunk tengeralattjáróval a Csendes-óceánba, és gyönyörködtünk a cetekben. Utána torna volt. Ezen az órán versenyt futottunk. Az egyik osztálytársam csalt, ő rakétapötöt húzott. A következő óra kémia. A tanár úr robotasszisztensei szétosztották az ellenőrzőket. Nem lehetett puskázni, mert a tanárnak van egy olyan szerkezete, amely azonosítja a családokat. Ötödik óra történelem. Ott arról beszélünk, milyen furcsa, hogy a II. világháború 1939. IX. 1-jén kezdődött, a III. pedig 2039. IX. 2-án. Az óra végén maradt némi idő, és ellátogattunk az időgéppel abba a korba, amikor a piramisokat építették. Titokban megnéztük a robotoló rabszolgákat. Hatodik óra rajz volt. Mivel a tanárnő eltörte a karját, őt egy hologram helyettesítette. Az utolsó óra földrajz. Elrepültünk az iskola űrhajójával a Marsra, ahol a domborzatot tanulmányoztuk. Ezután hazamentünk. Kevés volt a házi, de másnap dolgozat lesz magyarból, amire készülnöm kell.

Nagyon örülök, hogy ilyen fejlett, békés környezetben élek. Most már megyek aludni, mert szolt anyukám, hogy késő van. Kedves napló, ígérem, hogy leírom holnap is a velem történeteket.

Bedleg Kristóf, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

RÜGYFAKADÁS

A jó tanuló felel

Hajnali egy volt, mikor lefeküdtem. Egész hét végén tanultam, és eléggé elhúzódtam. A történelem átmásolása elég sok időt vett igénybe. A földrajzot is tanultam, de meg voltam győződve, hogy nem fenyeget veszély, hiszen a másodikika még eléggé messze volt. A műszaki nem került sorra.

Mivel a tanulásom hosszúra sikerült, és mert mostanában sokat töprengem a jövőmön, azt álmodtam, hogy valamit nagyon tanultam, ami nem ment a fejembe. Majd a következő percben...

A legelső pillanatban nem tudtam rájönni, hogy hol vagyok. Később megállapítottam, hogy álmomban legurultam az ágyról. Gyorsan összekaptam magam, és a suliba mentem. A szünetben épp relaxálni próbáltam, mikor Ivet váratlanul megkérdezte, hogy felelek-e műszakiból. Úristen! – gondoltam magamban – Ezt én totálisan elfelejtettem! Apám! (A múlt héten a tanár beírt a felelők közé.) Most mi a csodát csináljak? – elővettem a tananyagot, és a szüneteken keresztül próbáltam bevágni. – Na nee! Csak most ne! Ne most hagyjon cserben a szerencsém! Puskázni? Nem, azt nem fogok. A világért sem! Neem! Én... megjegyzem. Biztos, hogy megjegyzem!

Utolsó óra. Mindjárt bejön a tanár. Az arcom színe a lila és a hófehér között ingadozik.

Mi van, ha megfázott? Vagy elütötte egy autó. Esetleg felmondott? – Á, ezekről nyilván hallottunk volna.

Nyílt az ajtó, a tanár belépett.

Köszönés, azután pedig páran társalogni próbáltak vele. Jól van, jól van. Mindjárt elfelejti... mindjárt!

– Ki is felel ma? – kérdezte váratlanul. Erre nálam az adrenalin a csúcsra szökött.

– Á, Bella Sinjora!

– Ajjaj! Tanító bácsi..., nem lehet inkább a jövő órán felelni? – kérdeztem még mindig a sokk hatása alatt.

– Nem, Izabell, nem lehet! – Mondták páran (gúnyosan) a tanár szavait utánvozva. Felálltam, vártam a kérdést.

– Hogy hívnak? – kezdte a vallatást.

– Bajusz Izabella.

– Hányadik osztályba jársz?

– Nyolcadikba.

– Milyen nap van ma?

– Kedd.

– Mi a kedvenc állatod?

– A süni.

– Kibe vagy szerelmes?

– Nem vagyok; ... úristen!

– Kettes.

– De miért? – kérdeztem megrökönyödve.

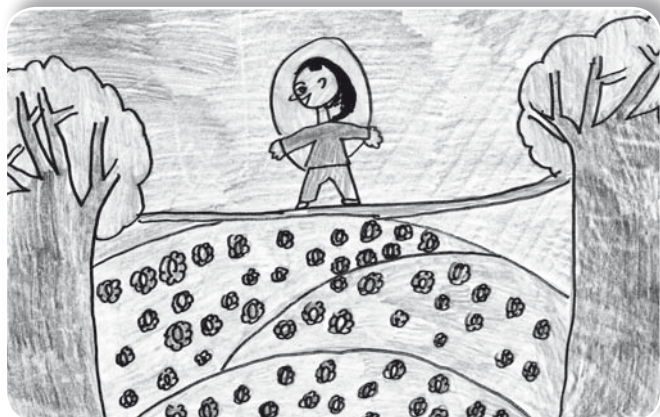
– Mert három rossz választ adtál: hogy mi a kedvenc állatod, milyen nap van ma, és hogy szerelmes vagy-e.

– Neem... ez csak valami tévedés... én tényleg... igazán... jó válaszokat adtam. De várjunk... ez nem lehet...

Minden kezdett összemosódni. A terem, a tanár, a diákok, minden.

Kinyitottam a szemem, és az ágyamban találtam magam, ahol lázasan fekvődtem. Szombat volt.

Bajusz Izabella, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Gyórfi Tihamér szabadkai tanuló rajza

Kedves Pajtások!

Kétszer is beszált a Jó Pajtásba **főnix**, a csodás madár, mely az ókori mitológia szerint saját hamvaiból ébred újra és újra. Most éppen **Horváth Blanka** versében talált helyet a szépség és öröm újraéledésének jelképeként. Blanka Főnix-álom című verse a héten bekerült a Rügyfakadás postaládájába. De mivel lapunk 13. számában (34. oldal) már megjelent, itt csak utalunk rá, annál is inkább, mert főnix **Rizsányi Manuella** költeményét kimondatlanul is megérintette. S nem véletlen, hogy mindkét versben a főnévi igenévnek van nagyon fontos szerepe: mindannyiunk szívébe belopja az örömet.

Az április elsejei ugratásokról még nem kaptam konkrét élményen alapuló beszámolót, de a becsapás szándéka és a fricska a **magyarcsernyei álhíreknek** is jellemzője, és az iskolai élményekről szóló írások sem nélkülözik a diákcínyeket és tréfát.

E héten a küldemények mennyiségét és minőségét tekintve a **magyarcsernyiek** kerültek élre. Nekik és a többi jó tollú munkatársamnak mondom most név szerint köszönetet.

Bácskertes: Guzvány Nikolett, Lovász Loretta, Papp Virdszinia, Ujlakos Stefánia;

Csantavér: Babić Ivet, Farkas Dénes, Kollár Kati, Nagy Noémi és Sinkovics Szabasztián; 32 rajz, amelyeken a csantavéri ötödikesek a János vitéz cselekményének egy-egy jelenetét örököltik meg a képregény eszköztárát is felhasználva: Csikós Emese (4), Hajagos Dávid (5), Hovanyec Ildikó (1), Kozma Katinka (2), Kőműves Kristóf (5), Major Boglárka (1), Muci Orsolya (1), Nagy Noémi (4), Popovity Krisztián (3), Vituska Viktória (6);

Magyarcsernye: Bacsik Roberta (2 írás), Bajusz Izabella, Biacsi Nikolett, Biczák Lilla, Csonti Amanda (2 írás), Fazekas Anasztázia, Fehér Melinda, Hódi Ákos, Kereszturi Patrik (2 írás), Kiss József, Kocsis József (2 írás), Kuruc Győző, Majoros Beáta (2 írás), Nagy Nándor, Oláh Anita, Palatinus Tímea, Rácz Ivet (3 írás), Pajkovics Lajos, Serbán Sándor, Sötét Krisztián és Szabó Beáta; Részletszünetek ezután is ilyen szerencsében a Rügyfakadást, magyarcsernyiek!

Palics: Korós Karolina (2 írás), Lipták Ramona, Patyi Gábor, Sors Ádám és Szalaji Natália;

Szilágyi: Csévári Leontina (4 írás), Krizsán Konrád (4 írás), Rizsányi Manuella (5 írás) és Toldi Valentina (4 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Bedleg Kristóf, Bencsik Blanka, Berkes Izidóra, Dudás György, Dudás Krisztián, Gombos Júlia, Kovács Adrienn, Nagy Krisztián és Téglási Ervin.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

A szem örömei

Szeretem a tó csillámló tükrét,
ahol a csónakos nyugodtan üldögel,
a fának zöldellő leveleit,
a fű hosszú haját,
a zizegő szalmát, hol a tű oly könnyen elveszik,
a szivárvány mesébe illő színeit,
a hajnalt nézni az ablakon keresztül,
a sziklás hegyeket megmászni,
a fantasztikus korallzátonyokat meglátni,
romos várakban járni,
külföldre utazgatni,
a fák rozsdás leveleit nézegetni,
a csillámló tenger gyémántjait csodálni,
a part hullámos homokjában máskálni,
a sós tengervízét ízlelgetni,
a vörös rózsát szagolgatni,
a folyót, mely oly lassan folydogál,
szeretem a tarka lepkéket,
a gyönyörű szirteket,
a nyarat, mikor a napsugarak ragyognak,
a lombteli erdőt,
a virágos hajnalt,
a csillámporos eget,
az egész nagy világot szeretem.

Rizsányi Manuella, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

A Coen fivérek, Ethan és Joel újra divatba akarják hozni a legamerikaibb moziműfajt, a westernt – A félszemű hangulatos cowboysztori coenes motívumokkal, s természetesen a humor sem hiányzik a történetből – Jeff Bridges, az Oscar-díjas sztár vezeti a hajtóvadászatot, mellette Hailee Steinfeld és Matt Damon lovagol, Josh Brolin az üldözött...

MENŐ FEJEK

Képzelt interjú

Újra szól a hatlővetű

Megkérdeztük Jeff Bridges-től:

– Gondoltál-e arra, hogy bekerülsz valaha is egy vadnyugati tárgyú mesébe?

– Számítottam rá... De szomorúan tapasztaltam az utóbbi évtizedben, hogy a western lassan-lassan divatját veszti. Bár egykor a legnépszerűbb mozifilmes és tévés műfaj volt, mára szinte alig-alig találunk belőle néhány – értékelhető – darabot. Pedig sztárokat vonultatott fel a Gyorsabb a halálnál (Sharon Stone, Gene Hackman, Brad Pitt), a Wild Wild West – Vadiúj vadnyugat, a Texas Rangers (Ashton Kutcher), a Las Bandidas (Salma Hayek, Penélope Cruz), a Jesse James meggyilkolása... Hollywoodban sokan a műfajt már el is temették. De most A félszemű (Tru Grit) elsőpró sikere visszaadja a reményt, hogy a műfaj újra felvirágozhat...

– Miről szól A félszemű?

– A félszemű meséje hallatán sokaknak – köztük nekem is – az 1969-es A félszemű

seriff című mozi ugrik be elsőként, amelyért – ezt talán mindenki tudja – John Wayne megkapta a megérdemelt Oscar-díjat. S évek múltán többen feldolgozták a sztorit Rooster Cogburn békebíró és társai arizonai hajtóvadászatáról, de egyik alkotás sem érte el a Henry Hathaway által levezényelt mozifilmét. Az eredeti mesét 1968-ban Charles Portis regényíró nyújtotta be a gyártó cég nagyfőnökeinek. A regény bestsellerré vált... De a most bemutatott mozi változat nem az 1969-es mozifilm remake-je akar lenni... A sztori? Egy tinilány, Mattie Ross narrációjával épül fel a történet. Az első részen a rendezők nem hajtottak végre drasztikus változtatásokat. Ez a mindössze tizennégy esztendő Mattie azzal a mesével állít be a seriffhez, hogy édesapját az egyik legkegyetlenebb útonálló, Tom Chaney eltette láb alól, vagyis meggyilkolta. Mattie nem hagyja annyiban a dolgot, bosszút akar állni, bitó-

fára akarja juttatni a banditát, s ezért az alkoholt kedvelő, helyi békebíró, Rooster Cogburn segítségét kéri. Emiatt a mozifilmbe belekeveredik némi Alice Csodaországban hangulat, ugyanis Mattie egy sosem látott világba csöppen bele...

– A környezet tehát egzotikus?

– Igen... Az író és a rendezők otthonosan mozognak a helyszíneken. Ennek a részletes-ségnek köszönhetően a történet helyenként szürreálisra válik. Hőseink azonban nem maradnak magukra ebben az egzotikus világban, mert útközben összefutnak egy LaBoeuf nevű határvadással, aki szintén Chaney skalpjára vadászik. A duóból így trió lesz. Nem nagyon tűrik egymás rigolyait, folyton ugratják, cinkelik egymást, de mindhárman pontot akarnak tenni az ügy, vagyis a hajtóvadászat végére.

– Nem sokat tudunk Mattie Steinfeldről.

– A tinilánynak ez az első filmszerepe. Szemmel láthatóan nagyon jól érezte magát a forgatáson. Mi mindenben segítettünk neki. Mattie nagyon jól szórakozott, főleg Matt Damonnal. Volt egy epizód, amelyben ellátja a bajomat. Ezt többször kellett felvenni, s miután végre befejeztük, állandóan ki volt szegényke borulva. Folyton azt kérdezte, hogy ugye nem ütött meg nagyon, és nem okozott fájdalmat. Nem tudta, hogy mennyire jól szórakozom miatta.

– Mégis te vagy a történet abszolút sztárszereplője.

– Ez vitathatatlan. Megpróbáltam új lehelni ebbe az alakba. A rendezőknek szerencsájuk is volt velem, mert kiskoromtól lovagolok, jól állt rajtam a jelmez, és mindig vonzódtam a western világához, apám Lloyd Bridges is rengeteg vadnyugati tárgyú mesében szerepelt...

B. Z.

Főzés

- Édesapám, főzni tanulunk az iskolában!
- És megehetitek, amit megfőztetek?
- Muszáj.

Nyelvi meghatározás

- A kisgyerek izgatottan jön haza az iskolából:
- Anyuci, tudod, mi vagyok én?
 - Nem kisfiam.
 - Személyes névmás.

Rosszaság

- A tanító bácsi felszólítja egyik tanítványát:
- Hallom, Pisti, hogy otthon megint rossz fát tettél a tűzre!
 - Tanító bácsi! Nem is igaz! Hiszen már hetek óta egyáltalán nem is fűtünk!

Fenyegetés

- Hogyan fenyegeti meg a nyúl a hóembert?
- Ide a répát, vagy hozom a hősugárgót!

Napóleon széke

- Pistike elfárad a múzeumban, keres hát egy karosszéket.
- Ebbe ne ülj bele – szól rá a teremőr – ez Napóleon széke!
 - Jó, jó, majd ha visszajön, akkor felálllok!

Verseny

- A kis Előd, akit sokáig hiába unszoltak, hogy menjen a pajtásaival futkározni, labdázni, úszni, különben vézna és girhes marad, egy nap ezzel jön haza:
- Képzeld, apu, ma versenyeztünk, hogy ki tud messzebbre dobni!
 - A papát földöntúli öröm önti el.
 - Nahát, hogy milyen ügyes gyerek vagy...
 - De ugye kifizetted azt a két ablakot?

Színház

- Petike a Gyerekszínház pénztáránál:
- Kérek szépen egy jegyet a mostani előadásra!
 - De kisfiam, hiszen már hatot váltottál rá!
 - Az igaz, de áll az ajtóban egy néni, és valahányszor be akarok menni, mindig szétépti...

Pingvin

- A rendőr talál egy pingvint a városban. Kérdezi a főnökét, mit csináljon vele.
- Hát vidd el az állatkertbe!
 - Elmegy a rendőr. Délután találkozik a főnökével, de még mindig mellette a pingvin. Kérdi a főnök:
 - Mit csinálsz? Nem azt mondtam, hogy vidd el az állatkertbe?
 - Ott már voltunk. Most moziba megyünk.

Eltűnt a vaj

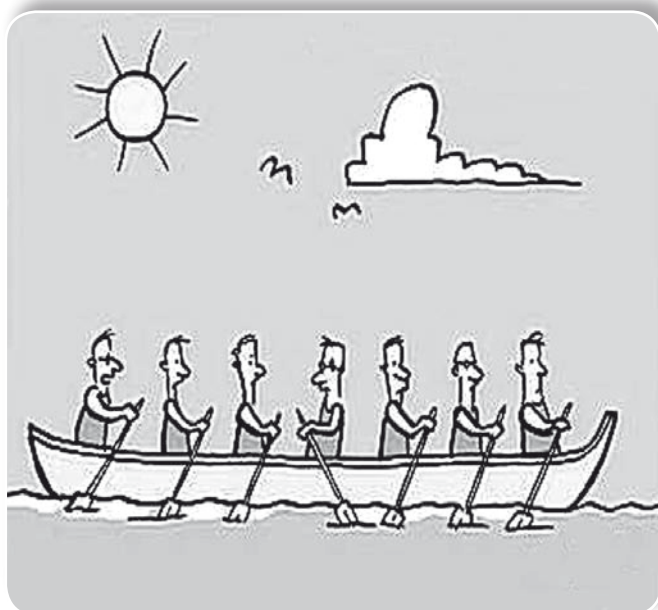
- A spájzból eltűnik másfél kiló vaj. Akár-hogy töri is a fejét a háziasszony, a macska az első számú gyanúsított. Megfogja az állatot, ráállítja a mérlegre. A mutató pontosan egy kiló ötven dekát mutat.
- No – morfondírozik az asszony –, a vaj már megvan. De akkor hol a macska?

Művészet

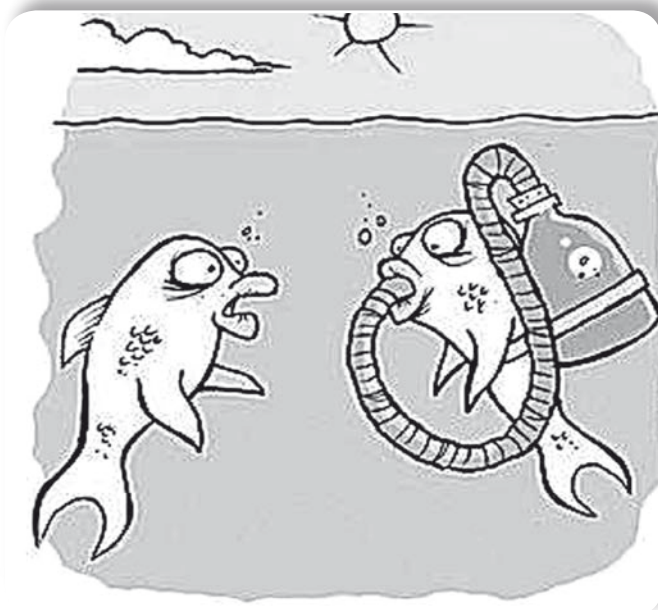
- Egy idős hölgy nézegeti a képeket a múzeumban. Odalép hozzá a teremőr:
- Hölgyem, elkalauzolhatom egy kicsit a képek között?
 - Á, köszönöm, nem kell, én nagyon jól ismerem a művészetet! – háborodik fel a nő.
 - Ez itt mindjárt egy Van Gogh!
 - Nem asszonyom, ez egy Goya!
 - Ismerem én, csak összekevertem – röszködik el a hölgy. – De ez itt biztosan egy Rembrandt!
 - Dehogy, az egy Rubens! – mondja a teremőr.
 - A nő most már feldühödik:
 - De ezt nézze meg, bármiben lefogadom, hogy ez az absztrakt itt biztosan Picasso! – kiáltja.
 - Nem asszonyom, az egy tükör – mosolyodik el a teremőr.

A székely és a mobil

- Hogy veszi fel a székely a mobiltelefonját?
- No, kia?

– Ki az új fiú?

– Jegyezd meg, fél órára van elegendő vized, azután le kell jönnöd.

Múzeumban

Egy szőke nő a múzeum folyosóján jár-
kálva véletlenül összetör egy vázát. A te-
remőr oda is szól neki:

- Hölgyem, maga normális? Egy ezerkét-
száz éves vázát tört össze!
- Erre a szőke nő:
- Hála istennek, én meg azt hittem, hogy
még új volt...

Ravasz

Matematikaóra:

- Julcsika, mondj egy kétjegyű számot!
- 18
- Jó, most mondd fordítva!
- 81
- Ügyes vagy! Na most Peti, mondj te!
- 45
- Jó, most fordítva!
- 54!
- Nagyon jó, most te Móricka!
- 33

Matektanár

A matektanár bemegy a patikába:
– Kérek egy doboz B12-es vitamintablet-
tát.

- Sajnos az éppen elfogyott.
- És milyen van még?
- Csak B6-os.
- Akkor kérek abból kettőt.

Vadászat

Nagypapa dicsekszik az unokáknak a va-
dászélményeivel.

- Afrikában vadásztál, nagypapa?
- Igen, kisunokám!
- És mit lőttél?
- Hát sok zebrát, oroszlánt, meg nóplizt.
- Nópliz? Az milyen állat?
- Fekete a bőre, két lábon jár, és azt mon-
dogatja, hogy: „No please, no please!”

Szőke

- Milyen nevet ad a szőke nő a zebrájá-
nak?
- ???
- Pöttyös.

Mi a különbség?

- Mi a különbség az óra és a térkép kö-
zött?
- Az órán ott van dél, ahol a térképen
észak.

Jean

- Hány óra van magánál Jean?
- Hat, uram!
- Jean, akkor adjon el ötöt, nekünk egy
óra is elég.

Piramis

- Mire vár a szőke nő a piramis lábánál?
- ???
- Hogy elinduljon a mozgólépcső!

Macska és egér

A macska és az egér bemennek a kávé-
házba. A pincér kimegy és kérdezi:

- Mit hozhatok Önnek uram?
- Egér:
- Mondjuk, egy kis sajttortát és 3 dl kó-
lát.
- Odafordul a pincér a mácskához:
- És Önnek uram?
- Macska:
- Á, nekem csak egy kis tejszínhabot az
egérre!

Agresszív kismalac

Az agresszív kismalac pizzát rendel. Meg-
kérdezi tőle az eladó:

- Mivel kéred kismalac?
- Mivel éhes vagyok!

Mi az?

- Mi az? Fán van, zöld és brekeg?
- ???
- Mókus, zöld kabátban idegen nyelvet
tanul.

Könyvek

A skót sorra pakolja le a könyveket a polc-
ról egy dobozba. Megkérdezi a felesége:

- Hát te, mit csinálsz?
- Jönnek vendégségbe McDermot-ék.
- Na és? Gondolod, hogy ellopják a köny-
veket?
- Nem. Felismerik.

– Tudom, hogy szereted, amikor minden tiszta, ezért
megfürdettem a halacszkát.

– Jegyezd meg, milyen csalit használtál.

Vörösmarty Mihály

Csongor és Tünde

(Részlet)

Csongor

Szép fa, kertem új lakója,
Mely, mint nem várt ritka vendég,
Félig föld, félig dicső ég,
Ösmeretlen kéz csodája
Állsz előtttem, s a kopárra
Életet, fényt, gazdagságot,
S hintesz álmot a sovára,
Mint tehessem, mint lehet,
Hogy ne nyomjon engem álom,
S megláthassam kincsedet?
Földben állasz mély gyököddel,
Égbe nyúlsz magas fejeddel,
S rajtad csillagok teremnek,
Zálogúl talán szivemnek,
Hogy, ha már virágod ilyen,
Üdv gyönyör lesz szép gyümölcsöd.
Szép fa, tündérkéz csodája,
Vajha ilyen légy nekem.
Ah, de mit tekint szemem?
Szerelemnek rózsaszálja,
Mondd, minek nevezzem őt,
A nem földit, a dicsőt?
Hattyu szálla távol égből,
Lassu dal volt suhogása,
Boldog álom láthatása,
S most, mint ébredő leány,
Ringató szél lágy karján,
Úgy közelget andalogva;
Ah, tán ez, kit szívdobogva
Vártam annyi hajlalon?
Ah, tán e fa ültetője,
Ennyi bájnak, és gyönyörnek,
Ennyi kincsnek asszonya?
Rejts el, lombok sátora,
Rejts el éjfél, szív, ne dobbanj,
El ne árulj, el ne rontsad
A szerencse útait.

Dal

Álom, álom,
Édes álom,
Szállj a csendes föld fölé;
Minden őrszem
Húnyjon, csak nem
A várt s váró kedvesé.

Csongor

Álom, álom, édes álom,
Ah, csak most ne légy halálom.

Elrejtezik.

Tünde, Ilma

jőnek.

Ilma

Asszonyom, tudod, hogy engem
E poros földről emeltél
A magas tündér hazába,
S csak azért, hogy ott napestig
Csongor úrfiról beszéljek,
Szép szeméről, szép hajáról,
Fejedelmi termetéről,
És arról a mézajakról,
Mely dalt s csókokat terem.

Tünde

Ah, hogy ennyit tudsz csevegni.

Ilma

Lásd, nem ok nélkül beszélek.
Itt nekem férjem maradt,
Akit Balgának neveznek.
Olyan isten-verte had
Nincs talán a fél világon.
Szomja, éhe mondhatatlan.
E nagy föld, kenyér ha volna,
S hozzá sajt a holdvilág,
Már eddig felfalta volna,
Hold az égen nem ragyogna,
S most itt nem járhatna láb.
S hogy még vannak tengerek,
Nincs egyébtől, mint csak attól,
Hogy bennök nem bor pezseg.
S asszonyom, lásd, e gonosz csont,
Első nap már verni kezdett,
És ijeszte, hogy megesz, ha
Enni nem hozok neki.

Tudni most azért szeretném:

Meddig tart e bujdosásunk?

Mert, mi könnyen eshetik,

Hogy még itt e csipkefán,

A rokonságnak miatta,

Fennakad csipkés ruhám,

S Balga itt talál az ágon,

Azt gondolja, som vagyok,

És nekem jön, és leszed:

Akkor jaj lesz életemnek,

Jaj, szegény tündér fejemnek!

Tünde

Ah! ne kelts föl bánatimból.

Ilma! Ilma! messze honból,

Látod, mily hiába járok.

E kies fát mily hiába

Ültetém vad föld porába,

Kedvesemre nem találók.

A fa kincseket terem,

A fő kincs, a szerelem,

Szép világa álmainnak,

Melyek e vidékre vonnak,

Ah, az rajta nem terem.

Ilma

Asszonyom, mit adsz, ha mondom,
Hogy belül a lomb alatt,
Csongor úrfi szúnyad ott?

Tünde

Ilma, mit beszélsz bohóúl?

Ilma

Engedd hát, hogy én öleljem.

Tünde

Áldott, kedvező szerencse,
Mint köszönjem ezt neked!

Ilma

A szerencse vak gyerek,
Ezt inkább nekem köszönjed.

Tünde

Vágyaimnak vég határa,
Itt vagy, s reszketek belépni.

Ilma

Késel? Megmutassam-e,
Mint kell sűrű galy között
A szerelmest föltalálni?

Tünde

Hagyd el, Ilma, a szerelmes
Csillagot hordoz szemében:
Annak nincs sötét s homály,
Bár bolyongjon éj felében,
Kedvesére rátalál.

Menj, míg itt mulat szerelmem,
S régi kinjait elenyelgem,
Keltsd föl a kis csalogányt,
Hogy, míg senki nincsen ébren,
Ő szerelmi kéjt zenegjen
S dallal töltse a magányt. El.

Ilma

Úgy legyen; de ah, mi szépen
Körmöciznek itt az almák.
Kár, hogy nem lehet megenni!
Itt egy férges is fityeg.

S mert az alma színarany,
Férge nem gyémánt-e vajjon?
Vagy tán Balga lett bogárrá,
Amióta elvagyok,
S most itt benne bujdosik?

Ah, beh megjárnam vele.

Nem kell férges alma, nem.

Le akar egyet szakasztani, s nem tud.

Hah, hogy nem nekünk terem!

A kert belsejébe vonul.

Mirigy

Átkozott hatalmas álom!

Háromszor kivájta körmöm

E hitetlen két szemet,
És háromszor visszatette
Mérges harmatba mosottan,
Fénybogárral megrakottan,
Mégis álom nyomta el.
De mi ez, mely ritka fény?
Fenn ragyognak már az almák,
S a szerelem puha ágán,
Hah, ott szúnyad a tündér lány.
Dús aranyló hajzatja
A szép ifjat elborítja,
S boldogságot álmodik.
Nem, nem, ezt nem nézhetem,
A boszú hajt, és kajánság,
Szép hajában kárt teszek.

*Tünde s Csongor egy gyepágyon a fán belül,
annak lombjaitól félig eltakarva látszanak.
Mírigy lopva közelít Tündéhez, s hajából egy
fürtöt levág.*

Mírigy

Megvan, megvan! e hajakkal
Elborítom lányomat.
Csongor lássa, s megcsalódjék,
Karjain elandalodjék,
S akkor én uralkodom. El.

Ilma

jó.
Istenem, már reggel is lesz,
Mégis a földön vagyunk;
S mily unalmas itt az élet
Annak, aki nem szeret,
Hát még, akit nem szeretnek!
Ah, de mit látok? riadva
És boszúsan jó ki Tünde.

Tünde és Csongor

jönek.

Csongor

esdekelve.
Tünde, nem maradsz tovább?

Tünde

Csongor, nem lehet, bocsáss.

Csongor

Nem kötöz le hű szerelmem?

Tünde

Ah, szerelmed űz tovább.

Csongor

Éltemet viszed magaddal.

Tünde

Éltemet hagyom helyette.

Csongor

Tünde! Tünde! még alig
Láttam arcod hajnalában,
Szép szemed két csillagában
Felderülni mennyemet;
Illetetlen ajkaiddal,
Szívkötő hajfodraiddal
Még nem játszhatott szerelmem,
S Tünde, búcsút kell-e vennem?

Tünde

Még alig szemléltelek,

Hű szerelmem hajnalát,
Rózsabokrát vágyaimnak,
Rég ohajtott kincsemet,
S ösmeretlen karjaidtól,
Még nem ízlett csókjaidtól,
Elszakasztom szívemet.

Csongor

Vérzenem hagysz –

Tünde

Vérzem én is
Orvosolhatatlanul.

Csongor

Ajkad hajnalló egén
Ily halálszó zúg-e, Tünde?

Tünde

Ah, bocsáss, nem késhetem.

Csongor

Szólj, mi hajt el, édesem?

Tünde

Csongor, ah – vagy mondjam-e?
Egy gonosz van, aki üldöz,
Egy hatalmas gyűlölője
Új szerelmünk frígyinek.
Érzem, érzem nagy hatalmát –

Csongor

Napfényt többé soha nem lát
Mondd, ki az? hogy kardra hányjam,
S mélyen, mélyben tengereknél,
Eltemessem, mint az ólmot.

Szólj, nevezd meg a gonoszt –
És –

Tünde

Ne lázadj fel hiába:
Hős karod nem árthat annak,
Aki titkon vétkezik.
Nézzed e fát, a gyönyörnek
Fája volna; itt reméltem,
Szerelemtől boldogítva,
Senkitől nem háborítva,
Vágyaimnak álmait
Teljesedni karjaidban;
Itt reméltem árnyaiban,
S mily gyönyörnek éjeit!
S ím, az első éjjelen
Or kezek megbántanak,
És elárult titkaimmal,
Károhajtó hatalommal,
Ellenségim játszanak.
Vissza hát a messze honba,
Visszahordom kincsemet,
Hol magányos napjaimban,
Mig szivemben egy sohaj van,
Érted égve, érted aggva,
Mondhatatlan bú temet.

Csongor

Tünde, egy szót hagyj szivemnek:
Merre tartod honodat?

Kedves Olvasó Tanulók!

Vörösmarty Mihály (1800–1855) a nagyromantika legjelentősebb költői opusát hozta létre irodalmunkban. Az ő műve többek között a magyar drámairodalom egyik legjelentősebb alkotása, a **Csongor és Tünde** című mesedráma, amely épp annyira filozófiai és emberiség-költemény, mint amennyire – formálisan legalábbis – eleget tesz a mesedráma követelményeinek: hősei között boszorkányt, ördögfiakat, nemtőket, mitikus alakokat (pl. Kalmár, Fejedelem, Tudós, Éj Asszonya), tündéreket ismerni fel.

Csongor „száz országot” felölölő céltalan bolyongás után érkezik vissza saját kietlen kertjébe, ahol egy aranyalmafa alatt rút boszorkány, Mírigy várja. A leláncolt kerítőnő szabadulásért cserébe elálurja a fa titkát: egy Tünde nevű tündér ültette oda, s termékenyítette meg ezáltal Csongor elhanyagolt, terméketlen kertjét. Vagyis Csongor előtt – metaforikus értelemben – képződik meg az élet legfőbb értelme: a szerelemben megnyilatkozó boldogság. Monológja, amellyel a közölt részlet kezdődik: nagyon szép, metaforikus beszéd, amely valójában a költészet, az esztétikai élmény születéséről, teremtődéséről szól. Találkozik és szerelemben esik Tündével – de a szerelemellenes világ, amelynek szimbolikus képviselője Mírigy, megrontja szerelmüket: levágja Tünde haját, s ezzel megbélyegzi a lányt. Tündének menekülnie kell. Csongor pedig utána megy, s országról országra vándorolva keresi szerelmét, az általa megvalósuló boldogságot. Persze számtalan megpróbáltatáson megy keresztül, választania kell, hibázik és vétkezik is gyakran, de a mese törvényei szerint végül megtalálja Tündét, aki viszont a rövid ideig tartó földi boldogság reményében fölradja az örökkévalóságot jelentő tündérlétet.

A dráma mesei alapja egy általatos is ismert európai tündérmese: az Árgyélus királyfi és Tündér Ilona. Ennek létezik egy 16. századi széphistória feldolgozása is irodalmunkban, Gyergyai [Gergei] Albert Árgirus históriája című műve. De a dráma szövegközi vonzatai között nyilvánvalóan ott van a tündéres dráma európai változata, sőt a Szentivánéji álom is, Shakespeare remeke.

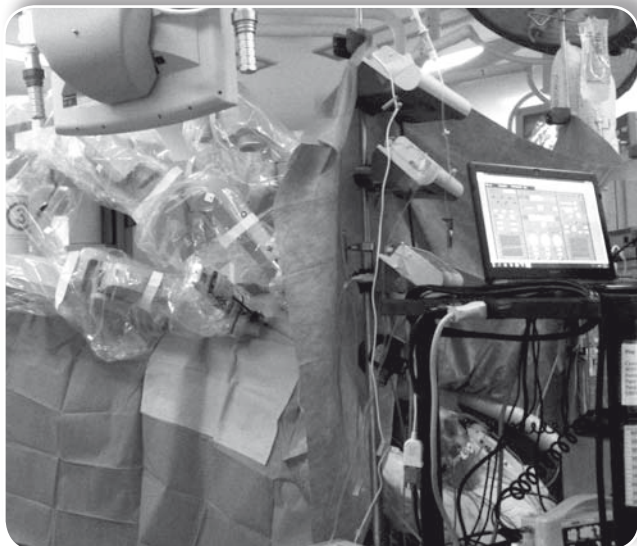
Olvaszatok együtt e műveket, s vizsgáljátok meg, milyen válaszokat adnak az emberi boldogságkeresés kérdéseire!

Bence Erika

Két robot, egy műtét – és a beteg él!

Egy képernyő szívvel, vakbéllel és felső combbal. Minden ikonnak, így minden szervnek van egy külön programja, amellyel egy robot önállóan el tudja végezni a műtétet. A kanadai Montrealban a világon először két robot együttműködve dolgozott egy prosztata-műtét során. A valódi életben, egy igazi műtőben, nem egy sci-fi filmben és nem a Second Life nevű internetes játékban. A beteg a műtét után jól érzi magát.

A beszélő nevű McSleepy, az altatórobot, és „kollégája”, Da Vinci, a minimál invazív (csekély sérülést okozó) technikával működő robotsebész valódi csapatmunkát végzett a McGill Egyetem Egészségügyi Központjában, írták a tudósítások a műtétet vezető Thomas Hemmerlingre hivatkozva. Hemmerling szerint „a robotok több precíziást és biztonságot kínálnak, mint az emberek”.

A robotsebészet módszerére három fontos alkalmazási típust találhatunk: a távolból irányított, távsebészet (remote surgery), a minimális behatolást alkalmazó (minimally invasive) operáció, és az emberi beavatkozás nélküli (unmanned) operáció. Előnyei a már említett precizitás, a miniaturizálás, a kézi gyakorlatnál sokkal nagyobb artikulációra való képessége, és az operáció közvetlen színhelyének háromdimenziós felnagyíthatósága.

A robotsebészet közeli kapcsolatban van a laparoszkópiával (angolul laparoscopy vagy laproscopy), de az előbbi szó a görög eredetűnek megfelelő fordítás, ami „hasba való benézés”-t jelent operáció nélkül. Az elnevezést azonban a minimálisan invazív sebészettel (minimally invasive surgery) vagy kulcslyuksebészettel (keyholesurgery) azonosítják.

A Da-Vinci robot már 1998 óta ott van az amerikai, és 2001 óta a német műtőkben. A rendszer nem humanoid, hanem egy ember nagyságú műszertorony, amelyből különböző karok állnak ki, a minimális behatoláshoz szükséges sebészeti eszközökkel és kamerákkal felszerelve. Az orvos úgy irányítja a karokat és a műszereket, mint egy számítógépes szimuláció során.

Nem tipikus az altatórobot használata a műtőben, így először két éve alkalmazták McSleepyt, ugyancsak Montrealban. Ugyanakkor éppen a hosszú, komplikált operációk során lehet hasznos, ugyanis állandóan méri az alvás mélységét és a vérkeringés állapotát, és ha szükséges, újabb adag altatót vagy a vérkeringést stabilizáló injekciót adhatnak a páciensnek, állítják a szakértők.

„A robotok nem helyettesíthetik az orvosokat, de segítik őket abban, hogy magasabb színvonalon dolgozzanak” – mondta Thomas Hemmerling a sikeres műtét után. Nos, annyi bizonyos, hogy most még nem helyettesíthetik őket...

Új külső adattárolók a Toshiba boszorkánykonyhájából

A Toshiba a minap mutatott be két új külső merevlemezcsaládot. Mindkettőnek USB 3.0 csatlakozása van, és a STOR.ESTEELS és a STOR-EALU2S nevet viselik. Belvillágukat

2,5 inches lemezek képezik, méghozzá 500 GB, 640 GB, 750 GB vagy 1 TB kapacitással. A tokozás – ezt már a nevekből is sejteni lehet – acélból vagy alumíniumlemezről készül, s a kapacitásokat színkód is megkülönbözteti. A STOR.EALU2S nagyobb, 3,5 inches lemezekkel is kapható lesz: 1; 1,5, illetve 5 TB tárolókapacitással. Ezek azonban külső áramellátást (tápegységet) igényelnek, míg a 2,5 inches lemezek megelégszenek az USB-kábelben keresztül érkező árammenyiséggel. A sokak álmának beteljesülést előrevetítő külső adattárolók ára egyelőre nem ismeretes.

HOROSZKÓP

KOS

Végre lesz időd egy kicsit nyugodtan átgondolni, mi is az igazán fontos számodra, kik az igazi barátaid stb. Jelentős változásokat hozhat ez az időszak, lesz, amit magad mögött hagysz. A visszavonulásban találsz meg az örömet, és többnyire egyedül tudsz majd leginkább kikapcsolódni.

BIKA

Valaki a szárnyai alá vesz, egy idősebb személy támogat majd egy olyan dologban, ami már régóta foglalkoztat. Ez a kapcsolat őszinte, mély barátsággá alakul, valószínűleg hosszú út áll előttetek. Fontos lenne lazítani, különben túl sok feszültség halmozódik fel benned.

IKREK

A csillagok újrakezdést jósolnak, tehát készülj fel, hogy a napokban megváltoznak a nézeteid, érzéseid. Tartsd észben, hogy szükséged lesz a humorodra, hogy a helyére rakj egy vitát vagy kritikát. Sértettséggel vagy gúnyolódással csak mélyítet a konfliktust. Romantikus szerelem van a láthatáron.

RÁK

Jó lenne, ha gyakorolnád az önzetlenséget ezen a héten, mert most képes vagy rá, nem félsz, ki tudod nyitni a szívedet, hogy mások számára is elérhetővé tedd a boldogságot, amit érzel. Kezdd kis dolgokkal, nem muszáj rögtön hatalmas szívességekre gondolni!

OROSZLÁN

Új barátok léphetnek a képbe. A legvalószínűbb, hogy egy hétvégi buliban számodra nagyon jó fej emberekkel találkozol, akik ugyanígy vélekednek rólad. Most ne játszd meg a nagymenőt, légy természetes, ez mindig szimpatikus!

SZŰZ

Az ösztönös cselekedetekre helyeződik a hangsúly, most nagyon fontos, hogy az apró megérzéseidre hallgass, mert ez hozza majd a sikert. Ha elnyomod a belső hangodat, az hátráltathat a napi teendőid elvégzésében is. Egyre jobb fizikai erőben vagy, ellenálló képességed a rendszeres mozgástól erősödik.

MÉRLEG

Már csak nagyon kicsi kell egyik célod eléréséhez, ám jó, ha tudod, hogy csak akkor győzedelmeskedhetsz, ha felhagysz a hamis ideák kergetésével. Koncentrálj a lényegre! Bátran téj le a megszokott útról – hidd el, sokkal több minden van benned, mint sejtened.

SKORPIÓ

Kicsit tedd félre a kötelezettségeidet, és próbálj lazítani! Könnyű ezt mondani, megvalósítani viszont annál nehezebb. Vedd rá magad, hogy pihengess, hagyd leüledni a gondolataidat, és töltsd újra. Erre tulajdonképpen már régóta szükséged van, ne sajnáld hát magadtól!

NYILAS

Ha valaki feldühít, használd ki a fölös energiát, és fordítsd valami hasznos tevékenységre, például sportolj vagy nyomj be valami zúzós zenét, és takaríts egy kicsit. Így a dühöd is hamarabb elpárolog, és tiszta fejjel koncentrálni tudsz a másnapra.

BAK

Úgy tűnik terveid kudarcba fulladnak, de ez csak pillanatnyi bizonytalanságérzet, valójában egyre erősebb és hatékonyabb vagy, csak kell egy kis támogatás. Egyedül nagyon nehéz világot váltani, fogadd el mások segítségét! Minden új ismeret előnyös helyzetbe hoz.

VÍZÖNTŐ

Ha a lazulás és a kemény munka közül kell választanod, most egyértelműen a másodiknak érdemes kedvezni, méghozzá azért, mert hétvégén érdekes program vár, amit nem lenne jó lemondani azért, mert hanyag voltál hétközben. Nem fogsz kimerülni, ne félj!

HALAK

Lassan kezdesz ráébredni, miért is idegesítet mostanság a környezetedet, lehet, hogy fájdalmas lesz felismerni az igazságot, de még mindig jobb, mint bekötött szemmel járkálni. Ezek után biztosan fellendül a társasági életed is. Légy egy kicsit udvariasabb a családtagjaidal, ne rajtuk vezesd le a feszültséget.

Ha rosszak a jegyeid

Háiba tanulsz órákon át, mégis rosszak a jegyeid? Lehet, hogy valamit rosszul csinálsz. Ideje felülvizsgálni a tanulási szokásaidat, s az eredmény biztosan nem marad el.

A legfontosabb ebben a helyzetben, hogy ne késekedj. Ne üldögélj összeroskadva, magad elé bámulva, keseregve. Minél hamarabb nézel szembe a problémával, annál hamarabb találhatsz rá a megoldásra, és általa az eredményre.

Ne szégyellj segítséget kérni

Hiába tanulsz szorgalmasan, mégis gyengék a jegyeid – változtass a megszokott rutinon. Változást hoz, ha nem egyedül kezdesz neki a tanulásnak. Legyen az barát, osztálytárs, az iskolai tanárod vagy éppen egy magántanár, akivel átnézik az anyagot, s a dolgok máris új formát öltenek.

Találj egy tanulásra alkalmas, nyugodt helyet

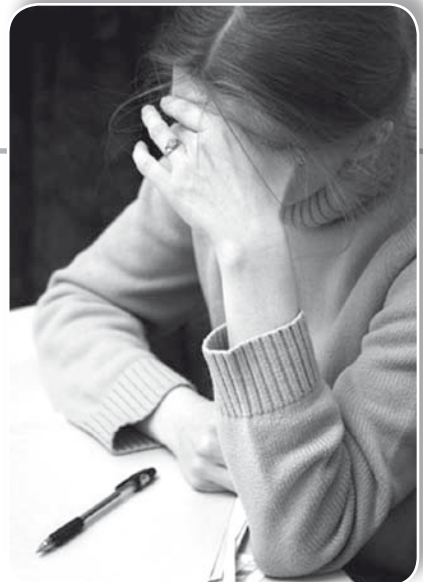
Órákig a könyv fölött görnyedni a konyhasztalon, miközben a családtagjaid végzik körülötted a dolgukat, esetleg a tévé előtt olvasgatni a tankönyvet, nem éppen szerencsés választás. Keress egy csende-

sebb zugot, a családtól némileg elszeparálva. Fontos, hogy legyen ott elegendő fény, megfelelő hőmérséklet, ne zavarjon senki munka közben, s kényelmesen érezd magad. Rendszeresen ide vonulj vissza a feladataidat elvégezni, s meglátod, a házi feladatok nem íródnak órákig, hanem egy-kettőre elkészülnek.

Hogy a tanulásod hatékony legyen

Persze nem az a lényeg, hogy hol, vagy hogy kivel tanulsz, hanem hogy azt és nem úgy tanulod, ahogy kellene. Hogy a tanulásodnak eredménye is legyen:

- Nézd át a tankönyveket.
- Nézd át az órán írott jegyzeteket.
- Tanulás közben célravezető újabb jegyzeteket készíteni.
- Bizonyos segédeszközök a segítségére lehetnek, szerezd be őket (pl. térkép, táblázatok, vonalzó stb.).
- Próbálgatni választ adni az összefoglaló feladatokra.
- Vedd sorra a leckével kapcsolatos dolgokat, gondolataidat.
- Írj fogalmazásokat, témaösszegző esszéket, ha tudod, hogy dolgozatírás közeleg.

Tanulj a hibáidból!

Ha minden változtatás, a tanulásba fektetett energia ellenére is gyengén teljesítesz, meg kell találnod a rossz teljesítmények forrását. Nézd át a dolgozataidat: hol hibáztál, vannak-e konkrét feladattípusok, amiket rendre elrontasz. Olvasd végig a fogalmazásaidat, világosan, érthetően fogalmazol-e? Beszélj a tanároddal, kérd ki a véleményét, szerinte miben kellene változtatnod.

Rossz jegyet bárki kaphat. Nem esik jól, de ráirányítja a figyelmet az esetleges hiányosságokra. Áss a hibáid mélyére, és gondosan távolítsd el a problémák forrásait.

Jó munkát!

Szeretnéd kihangsúlyozni, hogy tini vagy? Lássuk, ezt hogyan teheted meg!

Tinitrendek

Az aktuális trendeket nagyjából minden korosztály viselheti, a legújabb divatirányzatok ugyanúgy szólnak mind a fiataloknak, mind az idősebbeknek. Tiniként is úgy leszel hiteles, ha a saját magad stílusát is bele tudod vinni az öltözködésedbe.

A szabályok

Az egyik dolog, amit tinédzserként tehetsz, hogy megismerkedsz az aktuális trendekkel. Ezeket megtalálod a legújabb tinimagazinokban, az interneten a tiniknek szóló oldalon, de sokszor az is elég, ha megfigyeled, hogy mit viselnek a társaid. Íme néhány alapvető szabály.

Hogyan lehet trendi egy tini?

Ne kövesd a szabályokat

Ez kicsit ugyan ellentmondásosan hangzik, de fontos, hogy megtanuld, hogyan teremthetsz te magad is divatot. Nem azt jelenti, hogy mindennel ellentétesen kell öltözködnöd, amit a divat diktál, hanem csak egy-két dolgot kell kicserélned másra. De legfőképpen ne akarj egyszerre viselni mindent, ami aktuálisan trendi.

Kerüld az utánzást!

Nincs annál rosszabb, mint látni valakit, akinek az öltözködése teljes mértékben lemásolja valaki másét. Főleg, hogy nem is biztos, hogy rajtad is ugyanúgy fog állni az a felső, mint a barátnődön. Az pedig végképp botrány, ha egyszerre jelentek meg ugyanabban a ruhában, senki sem szereti, ha pontosan ugyanaz van rajta, mint a másikon.

Bátran kísérletezz!

Tégy egy virágot a hajadba, köss egy sálát a derekadra övként, nyugodtan kísérletezz, nem kell csak az aktuális divatot követned. Úgy fogsz rátalálni a saját stílusodra, minél merészebben variálsz a ruhadarabokat és a kiegészítőket.

Kiegészítő körkép

Az egyik legegyszerűbb és legolcsóbb módja, hogy felújítsd a ruhatáradat, ha beszerezol néhány szemet gyönyörködtető kiegészítőt. Így mindennap feldobhatod valami újjal az öltözködésedet. A kulcsfontosságú elemek:

– Övek: egy merész öv az egyik legjobb módja, hogy feldobd a megjelenésedet. Lehet puha rózsaszín, babakék vagy pasztell árnyalatú... A lehetőségek tárháza végtelen. Ne ragadj le a szegecses rockeröv mellett!

– Cipők: a csinos cipőkkel is napról napra változtathatsz egy-egy ruha stílusán. Lehet téli csizma, csinos balerinacipellő, platformszandál az évszaknak megfelelően. Nyugodtan szerezz be színes darabokat is, meglátod, hogy sokan megkérdezik majd, hol vetted őket.

– Ékszerek: nem kell kiadnod egy csomó pénzt arany és ezüst ékszerekre. Néhány feltűnő bizsuval is feldobhatod az öltözködésedet. Karperecekkel, merész medállokkal biztosan nem maradsz észrevétlen!

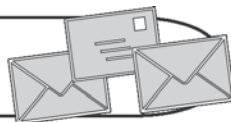
Író-olvasó találkozó a Hunyadi János Általános Iskolában

2011. március 22-én egy nem hétköznapi könyvbemutató volt a Hunyadi János Általános Iskolában. Lovas Ildikó legújabb könyvét, A kis kavicsot Virág Ildikó magyartanár és Kollár Kati 8. osztályos tanuló ismertette.

Egy délután megkeresett a magyartanár és megkérdezte, hogy lenne-e kedvem ehhez a könyvbemutatóhoz. Én persze rögtön mondtam, hogy igen, nagyon szívesen. Viszont gondoltam, hogy nem csak a tanár mellett kell majd ülnöm, és hallgatnom. Ugyanis verset kellett írnom a könyv címére. Nagyon örültem, hogy én írhatom a verset, és hogy én is kérdegethetem majd az írót.

Kedden, pontban 5 órakor megérkezett az író. Az iskola ebédlőjébe vezették és köszöntöttük. Közben lassan összegyűlt a közönség is. El is kezdődött a bemutató. Felolvastam Lovas Ildikó életrajzának

MIZUJS?

egy kicsinyke részét, majd a versemmel folytattam. A vers felolvasása után az író megkérdezte, hogy elolvastam-e már a könyvét, mert a vers teljesen a könyv tartalmáról szól. Én pedig válaszoltam, hogy még nem volt lehetőségem, és tényleg még azt sem tudtam, hogy miről és kiről is szól a könyv.

Majd feltettem az első kérdésemet, hogy hogyan és miként szokott írni?

Az író azt válaszolta, hogy ő minden könyvét máshol írja. És nem úgy történik az a dolog, hogy leül, és azt mondja, hogy én most írni akarok, hanem mikor elkapja az ihlet, vagy eszébe jut valami.

A következő kérdésem az volt, hogy meddig tart egy 327 oldalas könyvet megírni?

– Sok mindentől függ, de talán egy-két évbe biztosan beletelik – válaszolta az író.

Arra voltam még nagyon kíváncsi, hogy az írást tanítják valahol, vagy arra születni kell?

Érdekes választ kaptam erre a kérdésre. Az író azt mondta, hogy bizonyára, ha tanítanak, akkor sokkal több író lenne. Az írásra valószínűleg születni kell, de az embernek fejlesztenie is kell a képességeit, az írás terén is.

Megköszöntem a beszélgetést, és átadtam a szót a magyartanárnak. Ő még sok kérdéssel készült, és a könyv címére is kitért.

Lovas Ildikó tömören elmesélte a könyv tartalmát, de én azt ajánlom, hogy aki szeret olvasni, mindenféleképpen olvassa el, mert tényleg egy szuperkönyv.

A bemutató végén egy kis ajándékkal kedveskedtünk az írónak, és voltak tanulók, akik odamentek hozzá egy autogramért. Én meg is vásároltam a könyvét, és dedikálta is. Nagyon örültem, hogy ilyen fantasztikus élményben volt részem.

Kollár Kati, 8. c, Hunyadi János iskola, Csantavér

Együtt a család

Az én családom négytagú. A családomat az Apukám, az anyukám, a testvérem és én alkotjuk.

Anyukám és apukám majdnem mindig dolgoznak, és ezért elég ritkán történik meg, hogy az egész család együtt van, de a vasárnapot azért együtt töltjük el. Ekkor anyukám már reggel nyolc óra körül elkezd főzni az ebédet. Apukám segít neki. Általában vasárnap ebédre leves, hús és krumpli van. Van amikor anyám csinál kompótot vagy valamilyen salátát is. A testvérem eközben számítógépezik, én pedig nézem a tv-t. Amikor megebédelünk, megnézünk együtt egy filmet. Később a szüleim le szoktak pihenni egy kicsit. Eközben én és a testvérem beszélgetünk vagy megnézünk valami érdekességet az interneten. Egy vasárnap a szüleim úgy döntöttek, hogy az ebéd utáni pihenés helyett csapunk egy jó kártyapartit. Először anyukám hozott be rácsálni valót meg üdítőt. Azután belekezdünk. Előbb „Csapd le csacsi!”-t játszottunk, utána pedig makaóztunk. Nagyon jó volt ez a kártyaparti, és azt mondták a szüleim, hogy majd máskor is kártyázunk.

Nagyon jó lenne, ha a családom sokkal többet lenne együtt, de sajnos a szüleim nagyon sokat dolgoznak.

Berta Krisztina 5.2, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Konfliktus a szüleimmel

Általában minden családban van a gyerekek és a szülők közt kisebb-nagyobb összeütközés.

Az én családban nincs sok veszekedés. A problémákat megbeszéljük, és megpróbáljuk megoldani. De nálunk is vannak kisebb összetűzések. Itt a tavasz, így már nem lehet csizmában járni. Suli után bementünk Kikindára vásárolni. Apám hamarabb be szeretne volna fejezni a költekezést, így már az első helyen megtalálta a nekem valót. Anyám ettől egy kicsit türelmesebb volt. Sehogy hogy találjunk egy olyan lábbelit, ami nekem tetszene, apámnak pedig az ára. Végül is találtunk egy üzletben egy pár cipőt, amelyik jó lett. Azóta anyámék folyton azt mondogatják, hogy velem a legnehezebb vásárolni. Le-

hetne sokkal rosszabb is a kapcsolatom a szüleimmel, de mi így jól megvagyunk. Sokan a szülőket hibáztatják, pedig ők csak megóvnai szeretnék a gyermeküket. Ekkor jönnek a gyerekek, hogy nagyobb szabadságra vágynak. A szülők azonban soha nem fogják megérteni, hogy nem sokáig lesz az ő csemetéjük gyerek. Ezért tűnik mindig úgy, hogy a felnőttek soha semmit nem engednek meg. Szerintem csak le kellene ülni, és megbeszélni a dolgot. Hiszen a beszélgetéssel megismerjük és megértjük egymást.

Mindenkinek meg kell találnia a megoldást a problémáira. Én például ezentúl csak anyámmal megyek vásárolni.

**Nyári Evelin, 7.2,
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Éheztem már én is

Éheztem már én is, nem is olyan rég. Mielőtt mentem az iskolába nem reggeliztem, és alig volt valami a hasamban. Az iskolában az első órán már korgott a gyomrom. A második órán már fájt a hasam az éhségtől. Már csak arra figyeltem, szinte füleltem, hogy a csengő mikor

csörren meg. Amikor csengett, végre szaladtam az uzsonnához, és az ételből egy morzsa sem maradt. Az uzsonnával jóllaktam, és megfogadtam, máskor reggelizni fogok

**Talpai Vilmos, 5.2,
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Lányoknak

Ki az ideáloed?

Válaszolj a következő kérdésekre,
majd olvasd el az értékelést!

1. Milyen tulajdonságokkal rendelkezzen álmaid hercege?

- a) Legyen jó a humora.
- b) Legyen pörgős.
- c) Öltözzön jól.
- d) Lehesse vele dumálni.

2. Hogyan szeretnéd vele eltölteni az időt?

- a) Egy romantikus tóparti pikniken.
- b) Csak úgy lógnánk együtt.
- c) Moziba mennénk.
- d) Bicajjal elmennénk valahová.

3. Melyik állítás igaz rád tejes mértékben?

- a) Nincs olyan nap, amikor ne nevetnék valamin.
- b) Nem szeretem az unatkozást, a semmittevést.
- c) Minden héten megyek vásárolgatni.
- d) Szeretek egyedül lenni.

4. Mit nézel meg először egy fiún?

- a) Az arcát.
- b) A ruháját.
- c) A mosolyát.
- d) A szemét és a kezeit.

5. Melyik a kedvenc színed?

- a) Piros.
- b) Kék.
- c) Zöld.
- d) Sárga.

6. Melyik ételt tudnád megenni mindennap?

- a) Hamburgert.
- b) Salátát.
- c) Gyrost.
- d) Pizzát.

7. Melyik tulajdonság az, amit nem tudnál elviselni egy fiúnál?

- a) A macsós viselkedést.
- b) A hiúságot.
- c) A szótlanyságot.
- d) A lustaságot.

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Olyan fiú illene hozzád, akinek van érzéke a romantikához. Ezenkívül fontos az is, hogy ne csak társaságban szórakozzatok jól együtt, hanem kettesben is.

Hogyan hódíthatod meg? Ne játszd meg magad, inkább vállald az érzéseidet – akkor is, ha éppen rossz napod van!

Legtöbb a b válasz:

Azokra a srácokra figyelsz fel, akik egy percre sem tudnak megállni, akikkel mindig történik valami. Olyan fiúra vágysz, aki – amellet, hogy laza – mindenben az élen jár, így az öltözködésben is.

Hogyan hódíthatod meg? Szereti a természetességet, ezért add ön-magad! A humorral sokra mehetsz, ugyanis nemcsak szerelmet, barátot is keres.

Legtöbb a c válasz:

Kedveled a meglepetéseket, és szereted, ha egy fiú nem hétköznapi módon közeledik feléd. Ezért annak van nálad esélye, aki eredeti, vagány figura. Fel nézel azokra, akik pl. valamilyen sportban jeleskednek.

Hogyan hódíthatod meg? Ha azt szeretnéd, hogy észrevegyen, neked is hasonlóan pörgősen kell élned: ne mondj nemet a biciklitúrára vagy a focimeccsre!

Legtöbb a d válasz:

Álmaid pasijától elváród, hogy minden pillanatban rajongással tekintsen rád. Szereted, ha egy fiúnak jó az ízlése, és mindig figyel a külsejére. Az sem zavar, ha egy kicsit hiú.

Hogyan hódíthatod meg? Szereti, ha egy lány szépen öltözködik. Szeret hódítani, ezért hagyj, hogy sokáig bóköljön neked. Ne add magad könnyen!

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Neked írom meg a bajom. Tizennégy éves vagyok, és a felsőtestem lapos, hogy laposabb már nem is lehetne. Az osztályomban a többi lány már mind hord melltartót. Az igaz, hogy még nem kaptam meg a menstruációm, de azt hiszem, ennyi évesen ezen már minden lány túl van. Félek, hogy velem valami nincs rendben. Biztos vagyok benne, hogy a fiúk is azért nem vesznek észre, mert lapos vagyok. Már volt, hogy a szimpátiámnak kimutattam, hogy tetszik, és ő elkezdett kerülni. Azóta rémesen érzem magam. Mit tegyek, menjek orvoshoz a problémámmal. Az az igazság, hogy félek, mi lesz ott. Mit tegyek? Kérlek, adjál tanácsot!

„Girli Girl”

Válasz:

Kedves Girli Girl!

Először is nyugodjál meg, mert még mindig nem maradtál le semmiről sem. Tudnod kell, hogy mindenki különböző ütemben fejlődik és érke be. Vannak kislányok, akik már 10 éves korban, sőt előbb is menstruálnak, de vannak olyanok is, akiknél ez 15-16 évesen történik meg. Hogy biztos legyél a dolgodban, kérdezd meg családod nőtagjait, akik közvetlen rokonságban vannak veled, az anyut, nagyit, nagynénit, idősebb testvért, hogy ők mikor kapták meg. Így hozzávetőleges képet kapsz arról, hogy mi várhat rád. Persze itt is vannak eltérések. Ha nyitott szemmel figyeled a nőket, láthatod, hogy óriási a mellek variációja, és elég sokan vannak, akik lapos mellűek, amivel semmiben sem veszítenek a nőiességükből, sőt megtörténik, hogy amikor csecsemőjüket kell szoptatniuk sokkal több tejük van, mint a nagymellű nőknek. A fiúk számára sem a mellbőség az elsődleges a párválasztásnál, habár vannak időszakok, amikor csak a nőiesség jeleit veszik észre, és ez sokat jelent számukra. Mindig gondold arra, hogy nem hiába született a mondás: izlések és pofonok, meg: minden zsák megtalálja a maga foltját. Ha nem így lenne, azt hiszem, elég sokan örök életükre egyedül maradnának.

Szóval: legyél türelmes önmagaddal, hisz még van idő, hogy növekedjen a melled. És sose tévesszed szem elől, hogy a lányt, a nőt nem azt teszi vonzóvá, hogy mekkora a mellbősége, hanem a kisugárzása, a sármja, a stílusa, humora, vidámsága, kedvessége, és még sorolhatnám tovább. Amíg várod, hogy eljőjön a te idő, legyél aktív, kösd le magadat mindazzal, ami érdekel, amivel csíszolgathatsz a felsorolt tulajdonságaidat, és persze ne húzódj be a csigaházadba, hanem barátkozál fiúkkal, lányokkal egyaránt.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok. Van egy barátnőm, akivel nemrégiben összevesztünk. Azóta csúfolódik, mindenféleképpen kiközösítenek, az osztályt ellenem fordította. Van, hogy kiközösítenek. Mit tegyek, hogy a többiekkel rendbe jöjjenek a dolgok? Vele nem szeretnék kibékülni semmi áron sem!

Bibi”

Válasz:

Kedves Bibi!

Úgy látszik, hogy eljött az idő, amikor a barátnőddel szétválnak az útjaitok. Ami régebben összekötött benneteket a fejlődés és az érés folyamán, az újabb tapasztalatok, érdeklődési területek, az újabb életcélok következtében fellazult, vagy éppen szakításhoz vezet. Ezt még egy kicsit megzavarja a serdülőkorral járó érzékenység, a könnyen váltakozó érzelmek is. Mondhatnám úgy is, hogy a szemüveg, amin keresztül szemlélitek az életet, nem mindig mutat valós képet.

Jó lenne, ha meg tudnátok egymással beszélni a dolgaitokat, de ez általában az érzelmek erőssége miatt nagyon nehezen megy. Nehéz helyzetben vagy, de biztos, hogy nem az egész osztály fordult ellened. Vannak lányok és fiúk is, akik továbbra is beszélgetnek veled, melletted ülnek a padban, és együtt mentek haza. Velük barátkozzál. Sőt bőví-

heted is az ismeretségi körödet úgy, hogy beiratkozol tánctanfolyamra vagy a közelében működő rekreációs központ számokra is megfelelő programjára.

„Kedves Bizalmas sorok és Bori Mária!

Nyolcadik osztályos lány vagyok, aki évek óta rendszeresen olvassa a Jó Pajtást meg a Bizalmas sorokat is. Sok tanácsot olvastam már, de most én kérek segítséget a saját problémámra. Már egy jó ideje nagyon tetszik egy fiú. Megismerkedtünk, telefonszámot cseréltünk, és elkezdett hívogatni. Órákig tudunk beszélgetni. Sok szépet mondott nekem, azt is, hogy nagyon szép vagyok, és le szeretne fényképezni a mobiljával. Többször hívott már hétfővégre találkára, de én valami miatt félek megtenni az első lépést. A barátnőim azt mondják, biztos, hogy tetszem neki. Mit tegyek, hogyan tegyem meg az első lépést?

V. V.”

Válasz:

Kedves V. V.!

Én úgy látom, hogy neked nem kell megtenned az első lépést, mert azon már túl vagytok. Legalábbis azon, amit általában első lépésnek szoktunk nevezni.

Sőt, nemcsak az első, hanem a második és harmadik lépést is megléptétek már. Biztos, hogy tetszel neki, és ezt meg is mutatta neked. Az is nyilvánvaló, hogy te azért még teljesen nem vagy felkészülve arra, ami utána következik, szorongsz, félsz, hisz általában félni szoktunk azoktól a dolgoktól, amiben még nincs tapasztalatunk. Az első szerelem számokra sajnos nem a legjobb időpontban jött, mert nyárig még elég sok megpróbáltatás vár rád, tanulás, ballagás, záróvizsga, középiskolai iratkozás. De az is tény, hogy valamikor bele kell vágni az első randiba. Találkozz vele! Menjete el moziba, teára, szörpre, sétálgatok a korzón vagy ott, ahol ti fiatalok most találkoznak szoktatok. Én egyedül a mobilos fényképezéssel lennék óvatos, mert elég sok rossz dologra használták már az így készült felvételeket. Ha megbeszéled a fiúval, hogy nem szeretnél sietni, mert a tanulásra kell összpontosítanod. Ha ő az igazi, és megérti a gondodat, biztos, hogy közös nevezőre tudtok jutni, és megtaláljátok az összhangot a szerelem és az iskola között. Ha meg neki nem felel meg az, amit kérsz tőle, azt jelenti, hogy más céljai voltak veled, mást akart tőled, többet, mint amit te ebben a pillanatban adhatnál neki.

„Kedves Bizalmas!

Már hónapok óta könyörgöm a szüleimnek, hogy vegyenek nekem mobiltelefont, de ők azt mondják mindig, hogy nekem arra nincs szükségem. Én is nagyon szeretnék mobilt, mert már mindenkinek van az osztályban, és szégyellem magam, ha azt kell mondanom, hogy nekem nincs. Hogyan győzzem meg a szüleimet, hogy nekem is vegyenek mobilt?!

Nokia”

Válasz:

Kedves Nokia!

Sajnos, nem írtad meg, hány éves vagy, de ettől függetlenül gondold át, hogy tényleg szükséged van-e a telefonra, vagy csak nem akarsz lemaradni a többiektől. Azon is gondolkodj, hogy hogyan fogod eltarítani a telefonodat, mert sajnos ez a szolgáltatás nem ingyenes. Számos érvet sorolhatunk fel, hogy miért nem jó a mobiltelefon, de vannak olyan tények is, amelyek mellette szólnak pl.: hogy így mindig elérhető vagy, és a szüleid meggyőződhetnek arról, hogy biztonságban vagy, sőt, segítséget is hívhatsz, ha kell. Ha pedig prepaid (feltöltős) számot vesznek neked, annyit telefonálsz, amennyi pénzed van. Ha ezek után is nemet mondanak, sajnos várnod kell, míg meg nem változtatják a véleményüket.

A radnóti fecskék

A radnóti gyerekek hiába várták haza az idén a fecskéket. Nem hozta meg őket a tavasz. Pedig már az egész Balog völgye virágba öltözködött a tisztelükre. Hófehér kőkenyebkok nézegették magukat a víz tükreben. Gólyahír virágok arany szeme nevetett fel rájuk. Harangvirágok harangoztak eléjük:

– Jönnék a fecskék, jönnék!

Nem jöttek biz azok. Egy-egy seregük átvágódott a falu fölött, keringett is fölötte, mintha gondolkozóban volna, de aztán csak elsuhogott másfelé. Volt olyan is, amelyik javjeszékelve szántotta a földet a szárnyával, de aztán az is csak továbbroppent. El, el a radnóti határból!

No, a szünyogok, meg a legyek örvendeztek is ennek nagyon. S nagy boldogan zümmögtek, döngicsélték körül a radnótiakat:

– Sose búsuljatok, emberek. Szebb a mi nótánk, mint a fecskéké.

Szegény radnótiakra rá is fért volna a vigasztalás, mert nagyon szomorúan tekintettek az égre.

– Jaj már minékünk, ha az Isten madárkái is elhagytak. Nekik sincs már hajlékuk Radnóton. Nem néz már miránk le a jó Isten sem az égből.

Csakugyan hamvas felhőfátyollal takarta el az orcáját a nap. Még a múlt tavaszon Radnóra sütött legörömostebben a Balog mentén. Bogárhátú, tiszta házaira, muskátlis, százszorszépes ablakaira, mályvarózsás kertjeire, piros képű, nevetős szemű, nótás ajkú népére.

Hol vannak most már a virágos házak, hol a nevetés, hol a nóta? Mind megették azt tavaly nyáron a piros tűzmadarak. Ledőltek falomládék temették be a virágos kerteket, kormos szarufák meredeznek az égre, mint valami óriás kéznek az imádkozó ujjai. Csupa szomorúság itt minden. Hallgatagon járnak kelnek az emberek a háztalan utcákon. Még ahol építenek is, ott is tompán csattog az ácsszerke. Mintha az is azt csattogná:

– Nem ér ez semmit. Nem lesz többet Radnót. Elkerülnek az Isten madarai még a helyét is.

Elég fájdalom az a kicsi madarak szívének is. Azért csicseregtek röptükben olyan sírva-ríva. Nem a régi fészket siratják ők, ahelyett ragasztanának másikat: de hová? Nincsen ereszalja, nincs hajnalkavirágos tornác, nincs leveles kapu.

Újfaluba, Czakóba, Iványiba, meg a többi szomszéd faluba kvártélyozták be magukat az idén a radnóti fecskék. Ott is mindenütt derék magyar nép lakik, szívesen befogadja zsellérnek az Isten madárkáját. Még örül is neki, hogy így megszapordtak az idén az ő határukban a fecskék.

Annál jobban elkeseredtek a radnótiak. Volt köztük, aki szemét törölgetve sóhajtott a magát:

– Jobb lesz nekünk elbújdosni erről a tájról, amit már a madár is elkerül. Hogy maradjunk mi akkor radnótiak, ha Radnót nincsen?

S acról arcra, szívről szívre egyre terült a szomorúság felhője. S az Isten tudja, mi lett volna a vége a nagy bánatnak, ha egy reggel arra nem ébrednek a radnótiak, hogy majd fölveti a határt a nagy fecskeszercs.

Ott ültek az Isten apró kőművesei kútágasokon, félig égett fák kizöldült gallyán, épülő házak ormán, füstös falomládékokon. S olyan fűgén forgatták a kis fejüket, olyan sebes ficsergéssel tanácskoztak, hogy a radnótiak mindjárt kitalálták, mi történik itt:

– Országgyűlést tartanak a radnóti fecskék.

Azt tartottak azok csakugyan. Visszahozta szegényeket a szívük Radnóra. Megérezték, hogy csak itt vannak ők igazán itthon, azon a földön, amelyen születtek.

– Dévilik, dévilik, ugye, hogy jó lesz itt? – ezt kérdezték az öregek.

– Itt, itt, itt, jó lesz itt! – felelték vissza a fiatalok.

Azzal hirtelen föltrebbent az egész sereg, mint mikor az őszi faleveleket felsodorja a forgószél a magasba.

– Elmennek, elmennek! – ijedeztek a radnótiak.

Dehogy mentek pedig, dehogy! Szépen leszálltak párosával. Csak azt keresték a magasból, hol lesz legjobb fészket rakni.

– Csicseri, ficseri, ide ni, ide ni! – röpködtek körül az üres udvarok nekilombosodott fáit.

Mire a nap fölszárította a harmatot, akkorra már ment a munka nagyban. Gyúrták a sarat, szórták a szalmát, villa formájú ágakba rakták a gömbölyű fecskéházakat. Egyik rakta a falat, másik hordta a nekivalót.

– Csicseri, szalma ké-é-é-ék!

– Ficseri, van elé-é-é-ég!

– Add errebb, csicseri!

– Hozom már, ficseri!

Alkonyatra már a maguk házában laktak a radnóti fecskék. Mégpedig fák ágára rakott házban. Pedig a fecskének nem szokása fára fészkelni. Ezt csak a radnóti fecskék eszelték ki, hogy el ne kelljen nekik szakadni a szülőfalutól.

Boldogan fohászkodtak a húnyó nap sugarai, és vidám csicssergéssel kívántak jó éjszakát a radnótiaknak. Azok se kíváncsítottak már el a falujokból, jaj, dehogy kíváncsítottak! Visszajöttek az Isten madárkái, visszajött velük a szerencse, az áldás, a jókedv, az öröm.

Az épülő házak körül nevetve sürgölődtek az emberek, boldogan nézték, hogy magasodnak a falak s muzsikaszónál szívesebben hallgatták, milyen vígan csattog az ácsszerke:

– Ne féljetek, emberek, falu lesz Radnótól megint. Példát mutatnak az ég madarai!

Az ég madarai már akkor álomra készülődtek. Egyre halkuló csicssergésüket illatos szellő hordta szét a Balog völgyében:

Adjon Isten, fittyfiritty,

Szép jó éjszakát,

Virrasza ránk, fittyfiritty,

Rózsás hajnalát.

Bemutatjuk a húsvét virágait: a mókás és ellenállhatatlan jácintot; a nőiesség jelképét, a tulipánt; a nárciszt, ami napfényt csalogat otthonunkba.

Jácint – Mókás és ellenállhatatlan

A jácint a legelső tavaszi virágok egyike. Elsősorban finom, tavaszi aromája miatt örvend nagy népszerűségnek vágott és cserepes növény formában egyaránt. Ha a cserepes jácinthoz újszerű vázát, porcelántálat vagy üveg poharat választunk, a növény megjelenése modernné válik. Húsvétkor ma már nemcsak a fehér a divatos, próbáljuk ki a jácintot rózsaszín, lila színekben egyaránt!

Tulipán – A nőiesség jelképe

A következő csokivirág nagyon egyszerűen elkészíthető, ugyanakkor mutatós ínycsengő, amely tavaszi hangulatot varázsol az otthonunkba. Ideális húsvéti dísz vagy anyák napi ajándék is lehet...

Hozzávalók:

- 20 dkg tejszokoládé
- 20 dkg fehér csokoládé
- fapálcikák (nyalókás)
- kis, színes csokitojások, cukordrzsék (pl. smarties)
- bögre, minicserép stb.

Elkészítés

A csokoládékat összetördeljük, és a két szint külön tálba tesszük. Forró víz feletti gőzben megolvasztjuk a két tál csokit. Egy lapos tepsit sütőpapírral kibélelünk, majd 6 pálcikát ráhelyezünk, úgy hogy maradjon kellő távolság közöttük. A két olvasztott

A tulipán a húsvét alapvető virágainak egyike. Alakja miatt a fehér tulipánt a keresztény szimbolizmus a húsvéthoz ugyan-csak kapcsolódó liliummal azonosítja, így a tisztaságra és a szűziességre utal. Húsvétkor kedvelt a rózsaszín és a sárga tulipán is, amelyek vidámságot sugároznak.

Nárcisz – Egy csokor napfény

Angol nyelvterületen a kellemes illatú nárciszt „húsvétvirágnak” is nevezik, ami jelzi a virág szoros kapcsolatát ezzel az ünnepel. Sárga színváltozata a legismertebb, de a virág ma már létezik fehér színben és több színvariációban is. A nárcisz remekül mutat más virágokkal, ezért rendezzünk laza csokorba néhányat a tavaszhiánokból, nárciszból, fréziából, tulipánból!

Frézia – A bizalom virága

Ugyancsak tavaszi illatbajnok az édeskés aromájú frézia, amely egyszerű és telt virággal is kapható. Az előbbi porzója is jól látható, míg az utóbbié a keresztelés során virágszirommá alakult. Kerekded bimbói

A húsvét virágai

tökéletesen mutatnak, és remekül kísérik a húsvét egyik fő szimbólumának, a tojásnak a formáját.

Tippek vágott virágokhoz

A vágott virág hosszabb ideig szép marad, ha:

- Vázába helyezés előtt 1-2 centiméternyire, enyhén ferdén visszametsszük, és lemossuk minden virág szárát.
- A virágokat kimosott, tiszta vázába helyezzük.
- Kioldjuk a csokrot összefogó drótot, zsineget.
- A virág száráról a vízbe kerülő leveleket, bimbókat letörjük.
- A virággal telt vázát nem állítjuk kályha vagy fűtőtest, napos vagy huzatos ablak közelébe.
- A vizet a vázában rendszeresen cseréljük. A vízcserénél a növény szárából is vágunk le egy kicsit.
- A vízébe kevés sót teszünk.
- Átlósan vágjuk el a növény szárát, hogy minél nagyobb legyen a felszín, melyen keresztül felszívhatja a vizet.
- A hervadó virágok „újjaéleszthetőek”, ha pár órára vízfürdőbe helyezzük őket.

Csokivirág

csokoládé harmadát egy-egy kis nejlonzacskóba kanalazzuk. A zacskók egyik sarkát (csupán 1-2 milliméternyit) levágjuk, majd óvatosan virágszirmokat rajzolunk a csokimázzal a pálcikák köré, úgy, hogy a pálcika teteje legyen a virágszirom közepe. Egy pálcikát használva, a maradék csokival „kifestjük” a kirajzolt szirmokat – ugyanazzal vagy az ellentétes színű csokimázzal. A virág közepére a másik színnel egy kör alakot rajzolunk, vagy cukordrzsét, minitójást nyomunk rá. Egy kis cserepet vagy bögrét megtöltünk mini csokitojásokkal vagy színes cukordrzsékkal. Hűtőszekrénybe tesszük a tálcat. Amikor a csokoládé megkeményedett, óvatosan lehúzzuk a virágokat a

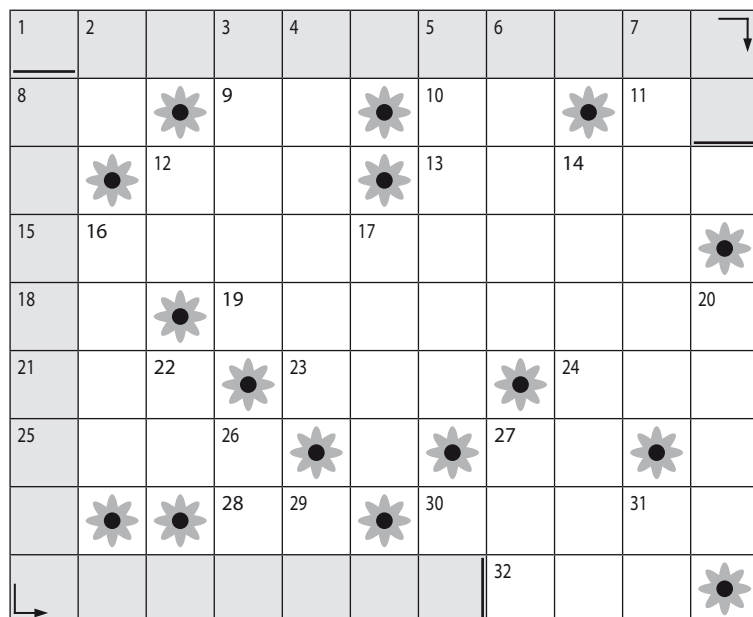
sütőpapírról, majd a pálcikákat a cserépbe szúrjuk.

Tippek

A csokivirágokat természetesen egyéb ínycsengőkkel is díszíthetjük – ez lehet pl. ehető csillámpor, színes drzsé, ehető gyöngy, kókuszreszelék, marcipán, csokireszelék stb.

Ha nem vagyunk ügyes rajzoló, akkor a sütőpapírra egy virágsziromsablont rajzolunk körbe ceruzával, és ebbe helyezzük a pálcikákat. A csokimázzal csupán kövessük a rajzvonalat!

A csokivirág ideális dekoráció valójában egész tavasszal. Remek ajándék is lehet – a cserepet egy szép szalaggal kössük át, vagy a cserepes virágot csomagoljuk be celofánba, majd dekoráljuk szalaggal!

Keresztrejtvény

Az első ember, aki megkerülte a földet 1961. április 12-én.

Vízszintes sorok: Úrhajós, 8. Olasz igen, 9. Ezen a napon, 10. Kötőszó, 11. „N”, 12. Hangszín szerbül, 13. Nemesfém, 15. Magyar író, 18. Római hat, 19. Cirkuszi artista, 21. Szignál, 23. Ali betűi, 24. Len szerbül, 25. Női név, 27. Fél alma, 28. Házörző, 30. Negatív elektród, 32. Összevissza to.

Függőleges sorok: 2. Utóirat, 3. Női név, 4. Jánoska, 5. Porcióz, 6. Bački breg, fordítva, 7. Női név, 8. A vízszintes 1. folytatása, 12. A múlt idő egyik jele, 14. A történet idején, 16. Tulajdonod, 17. Fekete-tengeri félsziget, 20. Pozitív jelzésű elektród, 22. Római 51, 26. Üdítő ital, 27. Kínai elnök volt, 29. Bányai János, 30. Kányádi Sándor, 31. Állatlakás.

Betűrejtvények

1

2
 SZ SZ
 SZ SZ
 SZ

3
 SÉG

4
 Ü
 ME

Skandináv rejtvény (14.)

Rejtvényünkben annak a magyar költőnek a nevét és két versének a címét találjátok, akinek a születésnapján, április 11-én ünnepeljük a költészet napját.

NŐI NÉV	ÉGÉS BETŰI	HA ANGOLUL	A SOR VÉGÉN ÁLL	TE ÉS ÉN	MÉRGEZŐ NÖVÉNY
JAPÁN	ROVAR TESZI	PÁROSAN MEGY!	FÉRFINÉV	TELESORT	KÜSZÖ-NÖVÉNY
NÖVÉNYI HAJTÁS	ŐSZTÖNZŐ SZÓCSKA	MI VAN A KEZEDBEN?	KORTYOLD	GYÚJTÓ-BOMBA	
SELYEM-SZÖVET	1550 DEKA EGYNEMŰI	FORDÍTVA URÁNI			
KÉN	A BETEGSÉG KÜLSŐ JELE	MÁLTA	ILYEN TORTA IS VAN	ANNA BETŰI	
VAKÁCIÓ	NORD	IGEFAJTA	DÉL		
FEJETLEN SÜN	KELET	G. P.	NÖVÉNYI TÁMASZTÉK	FOSZFOR	LIBAHANG
	MARTON ÉVA	ILONA PÁROSAI	LELKI-PÁSZTOR	FÁRADNI KEZD	50
		JUTTAT	ZAMBIA	VIDÉKEN	
		NÉVELŐ	SZOLMIZÁCIÓS HANG	BEDE ANNA	
			PÁROL		LY. Á.
			1000		EGY
EL-TULAJDONÍT				LIMA BETŰI	

Anagramma

ANDOR

KÉTES

TAKAR

KLÁRI

GÖRBE

RÁTOL

ZÁLOG

VOLGA

MÁSOL

LEMÉR

ÖKRÖM

PAKOL

Rendezd át a betűket, és képezz új, értelmes szavakat.
A kiemelt oszlopban egy tavasszal nyíló, sárga színű virág
névének kell kialakulnia.

Számos dominó

237	458	685	519	757
17	37	38	46	

Figyelmesen nézd meg a felső számokat, s már rá is jössz,
hogyan alakultak az alsó számok.

Szófejtő

MAG_ _ _

LOM_ _ _

TAR_ _ _

KAP_ _ _

KAN_ _ _

LEL_ _ _

Keress olyan 3 betűs szót, amellyel minden esetben
értelmes kifejezést kapsz.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Minirejtvény

- A tanár kérdezi a gyereket.
 - Mi az ember többes száma?
 - Emberek.
 - Jó, és mi a gyerek többes száma?
- (A válasz az átlóban)

Meghatározások:

1				
2				
3				
4				
5				

1. Munkahely

2. Nevel

3. Színes

4. Ráma

5. Öregek

Népdalrejtvény

1. Hull a a fáról.

2. Kék a recece,

3. a fa alatt,

Mind a három népdalból egy-egy növény, illetve növényrész
hiányzik, melyik az a három szó?

A 13. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Múlt időben, tanárnő!

Betűrejtvények

1. Eldorádó, 2. különóra, 3. felemelő, 4. nagybögő

Keresztsszavak

Vízszintesen: ezer hatan, székavató, valakinek

Függőlegesen: szarkaláb, marhamáj, búzavirág

Szókihúzó

jegesmedve

Időtöltőcske

március

Jelhiány

$9+7+4-5 \times 2=30$

Unaloműző

Ararát

A 12. skandináv rejtvény megfejtése:

TAVASZI SZÉL VIZET ÁRASZT, VIRÁGOM, VIRÁGOM

Könyvjutalmat kap:

Kovács Erna, Orom

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

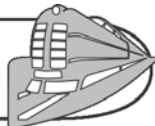

„Egyszer úgyis elmegyek Portugáliába!” – fogadkoztam tizenöt évvel ezelőtt, egy baljós hangulatú söntésben. Persze minden ismerősöm Portugáliába vágyott, aztán mégsem vágott neki az útnak – pedig számtalan kaland és szépség várta volna őket.

Lisszabonba bármikor érdemes megérkezni, mert a város olyan, akár egy élőlény: évszakonként, sőt, napszakonként más arcát mutatja. Mostanság például az ég mályvaszínű, a levegő pedig nedves és fahéjillatú.

Lisszabonon nyomot hagyott az 1755. évi, hatvanezer áldozatot követelő, óriási földrengés, de még inkább az újraépítkezés. Hirtelen felépült egy majdnem új város. De míg a Baixa negyed valóban modernnek tűnik, az Alfama megőrizte régi hangulatát: szűk sikátorokat, nedves macskakövet találók, a levegőből nagyokat szippantva pedig időről időre érezni a halárus standok közelségét. Az Alfamát villamossal járom be: felülök az egy kocsival közlekedő, régi, kedves kis sárga járműre, amelyet egy fekete sörényű lány vezet, aki valószínűleg simán nyerné a Villamosvezetők Világszépségversenye-díját. Az apró járgány szűk kanyarokban, meredek kaptatókon kapaszkodik fel a Szent György-várig. Menet közben az ódon boltíveket kézzel meg lehet simítani, olyan közel suhanunk el a régi falak mellett. Egy megállóban fiatal srác ugrik fel a villamos keskeny lépcsőjére, és hihetetlen eleganciával, esernyővel a kezében veszi igénybe – fizetés

UTAZZ VELÜNK!

Az óceán gyöngyszeme

nélkül – a közlekedési vállalat szolgáltatását. Fél kézzel kapaszkodik a bezárt ajtóba, néha pedig, cipőtalpával a macskakövön szörfözve, megtámasztja magát a kanyarokban.

A Szent György-várból belátni szinte az egész várost. Meredeken lent, a Tejo folyó tölcsértorkolatát járják a hajók. Két híd ível át a vízen: az egyik a tizennyolc kilométer hosszú, ultramodern Vasco da Gama, míg a másik, a San Francisco-i Golden Gate mása, az Április 25-e híd. Mellette, a túlsóparton még egy másolat: a Cristo rei, a Krisztust áldásra kiterjesztett karral ábrázoló szobor. Nyolcvankét méteres talpzatában lift visz fel a lábáig, ahol az utazó összevetheti a látványt a Rio de Janeiro-i hasonmással.

A Tejo mentén, a központtól néhány kilométerre történelmi városrésze bukkanunk: Belémből indultak a felfedezők hosszú tengeri útjukra, és ide tértek vissza kincsekkel és fűszerekkel megrakodva. A Belém torony masszív, mégis kecses épülete, a fehér, Manuel-stílusú, különleges, portugál díszítmények annak idején az indulást és az érkezést jelezték az utazóknak. A toronytól nem messze találjuk Vasco da Gama, India felfedezője sírját, a Szent Jeromos-kolostorban. A pazar módon díszített, hatalmas templomban színesre festi a félhomályt az ólomüveg ablakokon át beszűrődő, gyenge fény. Közel a templomhoz a Felfedezések Emlékműve magasodik: kapitányok, matrózok, szerencsevadászok állnak a hajót mintázó, sárgásfehér, több emelet magas mészkőtömbön, és az alatt rákokat és kagylókat gyűjtögető helyeket figyelik.

Bármerre is hagyjuk el Lisszabont, csupa szépségbe botlunk. Estoril már az Atlanti-óceán mellett fekszik. Klímája miatt itt nyüzsgő a teljes helyi és európai arisztokrácia, és élvezik, hogy egy évben kétszer bont virágot a tavasz. Ma itt áll Európa legnagyobb kaszinója. Néhány kilométerre Cascais, a felkapott nyaralóhely sziklás öble megmutatja, mi várhat még ránk. Mert ahogy elhagyjuk az apró, elegáns városkát, eléink tárul a smaragdzöld tajtékokat hánnyó, fenséges óceán. Aztán egyre feljebb érünk, míg nem kétszáz méter magasból bá-

mulunk a szikláktól szabdalt, vadromantikus partvidékre. Emlékmű jelzi a kilátóhelyen: Cabo da Rocán vagyunk – ez a szirtfok a kontinentális Európa legnyugatibb vége.

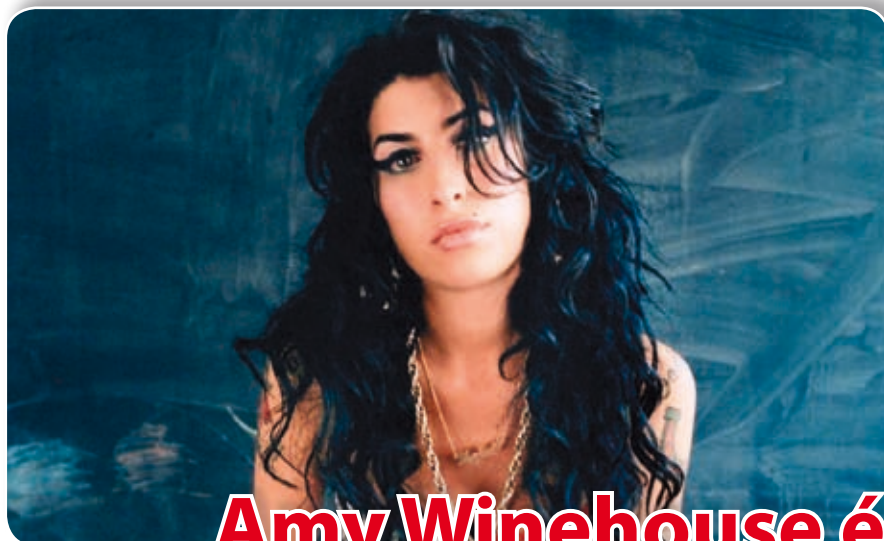
Innét már látszanak Sintra zöld hegyei: az apró település a világörökség része: nemcsak különösen buja növényzete, hanem kastélyai miatt is. A portugál királyi család után az összes nemes kisebb-nagyobb palotákkal szórta meg a hegyoldalakat. Több művész is képtelen volt leírni Sintra nyugalmas szépségét. Például Lord Byron alig jutott szóhoz a látván, ami azért ritkán esett meg a mesterrel.

Fátima is nagyon közel található Lisszabonhoz. A városka arról híres, hogy 1917-ben három pásztorfiúnak megjelent a Szűzanya. Fél év múlva, hatodik jelenésekor már több mint hetvenezer hívő látta a csodát, amikor a Napot, akár egy ezüstkorongot, minden nehézség nélkül lehetett szemlélteni, és önmaga körül forgott, mint egy földre zuhanó tűzkerék. A csodák emlékére kápolnát, majd bazilikát emeltek. A hívők ember nagyságú, akár karvastagságú gyertyákat gyújtanak Mária tiszteletére, és vezeklésként több száz métert csúsznak térden a bazilika előtt, az erre a célra épített, tűkőrsima felületű köösvényen.

Setúbal halban gazdag vizeiben állandó, harminctagú delfinkolónia úszkál a széles homokpadok környékén. Az állatok teljesen vadak – mármint, nincsenek betanítva semmilyen idióta mutatványra, és etetni sem szokták őket. Miután magunkra öltöttük a vízhatlan esőkabátot és a mentőmellényt, kihajózunk egy irgalmatlanul gyors motorcsonakkal. Hasítjuk a vizet, és úgy pattogunk a méteres hullámokon, akár egy laposan elhajított kóddarab. Tíz perc múlva pedig kikukucska egy delfin mellettünk a vízből, hogy szemügyre vegyen bennünket. Aztán néhányuk ugrálni kezd, vagy csak köröz a hajó mellett, megmutatva szürke hátuszóját. Az egyik azonban még közelebb merészkedik, és – esküszöm! – rám vigyorog. Ezzel a mosollyal búcsúzik tőlem új barátom, Delfin Haver, és a csodás ország, Portugália.

B. I.

Amy Winehouse és Moby Belgrádban koncertezik

A belgrádi Kalimegdánon június 18-án nagyszabású koncertre kerül sor, igazi zenei csemegére. A mai zenevilág nagyágyúái látogatnak a szerb fővárosba: a fekete hangú, botrányos viselkedésű, kihívó külsejű Amy Winehouse és a szelídebb, sejtelmesebb, egyéni Moby. A nagy koncertre máris igényelhetők a jegyek, a helytől függően 3300, 3800 és 4500 dinárért. A jegyár első hallásra bizony borsosnak tűnik, de még így is kedvezményesnek számít a két sztár többi idei turnéállomásához képest, ahol 60 és 100 euró között fog mozogni. Ugyanakkor, ha a szomszédos Horvátországból érkező Gibboni 2200 dinárt elkért, amikor szabadkai koncertjüket tartották, akkor nem is tűnik drágának, hiszen Amy és Moby mégiscsak világsztárok, külön-külön is nagy nevek.

A koncertbejelentőt máris nagy mozgolódás követte, az első néhány órában rögtön ezer jegy elkelt Amy Winehouse rajongói klubján keresztül. Összesen 22 ezer belépő kerül eladásra, úgyhogy van még esélye eljutni azoknak a nagy rajongóknak, akik szorgalmasan telegyűjtöttek néhány rózsaszín malacperselyt. Azt viszont szem előtt kell tartani, hogy hatalmas az érdeklődés, ezért nem érdemes túl sokáig lacafacsázni. A www.tickets.rs és a www.events.rs oldalakon arról is értesülhetünk, hogy hol lehet jegyet váltani, de az info@tickets.rs elektronikus postacímen is megrendelhető.

Amy koncertkörútja mindenképpen nagy hírnek számít a zenei életben, és megnyugtatóssal tölti el a rajongóit, hiszen a Back To Black óta nem adott ki új albumot, és nem is lehet tudni, hogy mikor jelenik meg újabb. Az énekesnő a nyári turnéja alkalmával Szerbián kívül

Görögországban, Spanyolországban, Olaszországban és Svájcban állomásozik, de útba ejti a magyarországi nagy zenei eseményt, a Sziget-fesztivált is. Mindazonáltal a szerbiai koncert a turné első állomása, amelyen új számokat is bemutat.

Ne feledkezzünk meg közben Mobyról sem, aki bizonyára majd nagyban hozzájárul a koncert különlegességéhez. Minden bizonnyal a Destroyed, tizedik stúdióalbumának szerzeményeivel is felújítja a repertoárját, amelyet a rajongók már tükön ülve várnak, hiszen május huszadikán jelenik meg.

Egyébként Szerbia már egyáltalán nem a világvége, ami a neves együttesek, előadók koncertjeit illeti: nemrég első ízben szerepelt Belgrádban a Guano Apes, de ebben az évben várható Bryan Ferry (április 28.), Shakira (május 9.), Richard Marx (május 22.), Hurts (május 25.), Joe Cocker (május 29.), The Cult (június 4.), Sting (június 8.) és Zucchero (június 19.), továbbá egy zúzó metálbuli alkalmával közös koncertre érkezik a Judas Priest és a Whitesnake (július 1.), valamint a gitárlegenda, Carlos Santana (július 6.).

A méhkas-frizurájú Amy

Muzsikusszaládban nőtt fel Londonban, és szinte elkerülhetetlenül soul-, jazz- és r&b-énekesnővé cseperedett. Frank című albumával 2003-ban debütált, amelyről később azt nyilatkozta, hogy csak nyolcvan százalékban érzi magáénak, ugyanis a kiadó nyomására olyan dalokat is bele kényszerült tenni, amelyeket nem szeretett. A Franket 2006-ban a Back To Black című album követte, élén a provokatív, de őszinte Rehab című dallal. Csodálatos

hangja és a hatvanas éveket idéző méhkas-frizurája mellett magánéletével hívja fel magára a pletykalapok figyelmét, amelyek élvezettel foglalkoznak étkezési zavaraiival, mániás depressziójával, a testét borító tetoválásokkal, és minden egyéb problémájával. Érdekességek: első gitárját tizenhárom évesen kapta, tizennégy volt, amikor piercinget rakatott az orrába, tizenhat éves korára pedig a tökélyre fejlesztette énekhangját, soulénekes barátja, Tyler James nőgátására. Amyre nagy hatással voltak a jazz, a funk és a soul nagyjai, például: Ray Charles, Franks Sinatra, Nina Simone, Sarah Vaughan, Charles Mingus, Nat Cole, Donny Hathaway, Dihan Washington, Thelonius Monk stb.

A frizuramentes Moby

Moby, DJ, énekes, dalszerző, zenész, valójában Richard Melville Hall néven látta meg a napvilágot. Gyerekként ragadt rá a Moby becenév, mivel Herman Melville, a Moby Dick szerzője egyik ősrokona. Moby a technózene egyik legmeghatározhatatlanabb figurája, teljesen új szintet hozott az elektronikus műfajba. Nehéz, torz gitárhangokat olvasztott össze sebes diszkóbeütésekkel vagy épp punkritmusokkal. A popműfaj és filmzene területén ugyancsak termékeny. Érdekességek: kilencévesen kezdett zenélni, azóta sok hangszeren játszik, billentyűsökon, gitáron, basszusgitáron és dobokon is. Vegetáriánus és állatbarát, síkra száll az állatok jogaiért, tagja a PETA-nak is, és gyakran jótékonykodik. Ugyanúgy hangoztatja az emberek jogait is, és a szabad választás lehetőségének fontosságát.

Összeállította: L. M.

A Green Day új tagja

Kibővült a Green Day. A rossz nyelvek szerint az új tag teljesen lepipálja Billie Joe Armstrong énekest, hiszen elemi, őszinte kifejezőmódjával mindenkit levesz a lábáról. Mondhatjuk azt is, hogy született tehetség, kifejezetten muzikális. Az új tag ráadásul igen közel áll a punk-rock csapat frontemberéhez, sőt együtt élnek. Kiről van szó? Nem másról, mint Billie Joe kutyájáról, Rockyról. A házi kedvenc mostantól a zenekar teljes jogú tagja, hiszen a trió új albumán is helyet kap sajátos orgánuma.

SZTÁRVILÁG

Top 10

1. Black Eyed Peas:

Just Can't Get Enough

2. Kate Perry feat. Kanye West: E. T.

3. Rihanna: S&M

4. Lady Gaga: Born This Way

5. Adele: Rollint In The Deep

6. Jennifer Lopez feat. Pitbull: On Th Floor

7. Bruno Mars: Grenade

8. Chris Brown feat. Lil Wayne & Busta Rhymes: Look At Me Now

9. Justice: Civilization

10. Dr. Dre feat. Eminem & Skylar Grey: I Need a Doctor

Egy királyi pár, egy gyűrű

Kate Middleton a jegygyűrű viselése mellett voksolt, párja viszont nem. Tehát míg a jövőbeli hercegné esküvőjük után is viselni fogja a csodás ékszert, a leendő férj, Vilmos herceg megállapodott arájával, hogy neki ne kelljen. Sok más teendője is van az ifjú párnak a hónap végén esedékes esküvőig, így érthető módon mindketten nagyon idegesek. Vilmos herceg aludni sem tud a közelgő ceremónia miatt, annyira izgul. Ugyanakkor jó előjelnek számít a botrányosabb herceg, Harry ígérete, amit a királyi nagymamájának és testvérének tett, miszerint jól viselkedik majd a nagy napon, sem magát, sem pedig az uralkodói családot nem fogja leégetni. Azt ígérte, hogy az április 29-i menyegzőn, sem inni, sem tombolni nem fog, a jószág mintapéldánya lesz.

Azt hitték, elpatkolt

Rengeteg bizonyíték van arra, hogy az Internet hatalmának nemcsak előnyei, hanem hátrányai is vannak. Ha egy hír felröppen a világhálón, röpké időn belül az egész világ értesül róla, még akkor is, ha egy szó sem igaz belőle. Szegény Jackie Chan-rajongók például világszerte megdöbbsen, amikor azt olvasták több honlapon is, hogy kedvencük meghalt. Az álhír szerint szívinfarktus okozta az akciósztár halálát, ami mint utólag kiderült, teljességgel hamis volt. Jackie Chan állítólag rettenően mérges lett, amikor meghallotta ezt a képtelenséget, azonnal megnyugtatót mindenkit a Facebook-oldalán, és maegetit ígért a hazugság terjesztőinek hátsó felébe. „Jackie él, és remekül van” – állítja a rövid, de megnyugtató közlemény. Az 56

éves sztár jelenleg Hongkongban készíti a legújabb filmjét. Közben alátámasztotta e világi létét, feltett egy fotót magáról és a hongkongi konzulról, akivel azért találkozott, hogy a japán földrengés túlélőinek megsegítésére szervezett jótékonyági akcióról tárgyaljanak. Egy babona szerint, ha valakinek éltében keltik a halálhírét, az sokáig fog élni. Így most mindenki hosszú életet kíván a sztárnak.

Büszkéek egymásra

Lorraine Nicholson szívből csodálja apját, Jack Nickolsont. Ezt a sztárcsemete legújabb filmje, a Soul Surfer bemutatóján nyilatkozta Los Angelesben: – Nagyon büszke vagyok rá, rengeteget segít nekem, és mindig ellát jó tanácsokkal – áradozott apjáról a lánya. Bókokkal az Oscar-díjas sztár-apa sem marad adós, aki nem kevésbé büszke Lorraine-ra: – A lányom amelle, hogy filmezik, egyetemistaként is helyt áll – dicsekszik a színész. Lorraine, Jack Nicholson és kolléganője, Rebecca Broussard kapcsolatából született. Így minden esélye megvan rá, hogy a színészi tehetséget minden génjében hordozza. Nem véletlenül kapott tehát szerepet Dennis Quaid és Helen Hunt mellett a Soul Surfer című filmben. A sok botrányos sztárhír mellett, valódi felüdülés apa és lánya kölcsönös tiszteletét hírül adni.

Apleveni (Bulgária) Partners expo szervezésében az idén is meghirdették a méhészek nemzetközi találkozóját. A februári találkozó kísérő rendezvényeinek egyike a nemzetközi jellegű rajzkiállítás volt. A szabadkai EmArt Műhely növendékei ezúttal sem vallottak szégyent. A legfiatalabb versenyzők korcsoportjában a hatéves **Mila Lulić** 3. díjas lett, míg csoporttársa, a négyéves **Anamaria Mamuzić** oklevélben részesült. Az idősebbek csoportjában **Milic Áron** jeleskedett – munkáját oklevéllel jutalmazták.

Áron EMI

Anamaria

Mila

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■